

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs XI. De Resignatione facta sub conditione, & simoniacè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

PARAGRAPHVS XI.

De Resignatione facta sub conditione & simoniacè.

Questio 723. An Resignatio facta simoniacè, & inde secuta collatio beneficii sit nulla?

1. Respondeo ad primum: Resignationem ipsam esse nullam. Azor p. 2. l. 7. c. 24. ubi, quod robur & vim nullam habeat, Laym. in c. super hoc. de renunc. n. 5. ubi censendam esse omni jure irritam, juxta c. cum non pridem, & c. ult. de pactis. Paris. l. 14. q. 1. n. 1. ubi, quod talis resignatio sit nulla, esse communem omnium DD. sententiam, citatis Nav. in man. c. 23. Rebuff. in pr. de simon. renunc. n. 1. Redoan. de simon. p. 4. c. 11. Abb. in c. universorum. n. 5. de rer. permut. &c. Neque tenet talis resignatio, etsi vallata juramento. Paris. ibid. n. 5. citans Staph. super commiss. & Lit. Just. v. stylus. n. 3. cum juramentum reguletur secundum naturam actus, super quo interpositum. Paris. loc. cit. n. 6. citans l. ult. c. de non numer. pecun. Abb. in c. illicito. de jurejur. habetque hanc tacitam conditionem, si actus valet. Paris. n. 7. citans Corn. conf. 101. l. 1. Estque generale, quod conventiones turpes, & simoniacæ non validentur juramento. Paris. n. 9. citans l. generaliter. & l. si plagis. ff. de verb. oblig. Neque tenet, etiam si quis se obligavit in forma Camera. Paris. nu. 11. ex Staphil. ubi ante. dicens communem DD. Essetque talem resignationem etiam nullam quoad præjudicium resignantis simoniacè, ita ut jus non abdicetur, sed remaneat penes illum, tradit Paris. n. 12. & 13. citans Staphil. & Rebuff. ubi ante. Redoan. de simon. p. 2. c. 10. n. 20. Gl. in c. super hoc. v. pecunia. Cacciaup. de pens. q. 19. n. 10. &c. quamvis privati possit simoniacè resignans beneficio sic resignato in poenam hujus criminis. Laym. loc. cit. Paris. citans Nav. in summ. c. 23. n. 105. in fine. Additque Paris. à n. 15. quod ille, qui simoniacè resignavit, non poterit medio tempore repetere beneficium, & ad illud redire, quia obstat exceptio simoniacæ; licet enim inutilis sit resignatio, habeat tamen vim taciti pacti, ut non possit repetere. Sed hoc non subsistit cum eo, quod paulò ante dixerat, nempe per talem resignationem à resignante non deperdi titulum, seu proprietatem beneficii. Illud verum, quod habet Paris. n. 19. & 20. citato Rebuff. in pr. tit. de simon. resign. non posse Resignatarium retinere illud beneficium simoniacè resignatum; cum per talem resignationem non transferatur in illum jus, ut Nav. conf. 14. n. 3. de simon. citatus à Paris.

2. Respondeo ad secundum: Nulla quoque est collatio beneficii taliter resignati, seu secuta ex illa resignatione, utpote infecta simoniacè in radice, seu causa sua. Paris. cit. q. 1. n. 2. citans Rebuff. ubi ante, qui dicat communem Bellam. in c. si quis. l. 1. q. 3. n. 1. &c. Proceditque idipsum, etiam si sola renunciatio facta simoniacè, collatio verò absque omni simonia. Paris. ibid. num. 3. citato Bellam. ubi ante. Nullatenus verò procedit, ubi collatio facta non illi, propter quem renunciatio simoniaca facta fuerat, sed alteri, collatore nullatenus particeps simonia. Azor loc. cit. Paris. n. 3.

& 4. citans Bellam. ubi ante. Redoan. de simon. p. 4. c. 11. n. 5. &c. Verum de his accuratius statuet, ubi legeris, quæ dicta sunt supra, ubi de privatione & vacatione beneficii ob commissam simoniam.

Questio 724. An Resignatio facta simoniacè sit ipso jure nulla?

1. Respondeo: Non esse ipso jure irritam, sed esse solummodo irritandam per sententiam, tenent Rosinac. de benef. c. 18. n. 8. & 9. Rebuff. in pr. tit. de simon. resign. n. 6. Abb. in c. cum in nostris. de concess. prab. Innoc. in c. per tuas. de simon. & DD. communiter in c. 2. & in c. seiscitatus. de rescrip. apud Paris. l. 14. q. 2. nu. 1. quibus in tantum accedit Azor cit. c. 27. q. 1. quatenus ait: certè olim jure communi non videtur fuisse irrita; eò quod in c. Presbyter. l. 1. q. 1. c. insinatum. de simon. & alibi Papa dicat privetur, quod est futuri temporis. Addit etiam Azor, quod in occulto simoniaco requiritur sententia definitiva, quæ quis beneficio deiciatur.

2. Econtra esse ipso jure nullam, tenent Barbat. in c. cum universorum. de rer. permut. Felin. in cit. c. insinatum &c. apud Paris. loc. cit. Verum hodie, seu atrepto jure novo, ipso jure esse irritam, tradunt Azor. loc. cit. Paris. n. 6. citans Redoan. de simon. p. 3. c. 10. n. 35. Rebuff. ubi ante. n. 7. Nav. in man. c. 23. n. 105. eò quod simoniacus hodie privetur ipso jure (intellige ipso beneficio, super quo commissam simonia) Paris. nu. 7. citans Felin. in c. seiscitatus. de rescrip. Selv. de benef. p. 3. q. 2. nu. 13. juxta quæ statuerent plures Pontifices, potissimum Pius V. in Constitut. sua incipiente: cum primùm, ubi: qui dignitates Ecclesiasticas simoniacè acquisiverit, illis sit ipso jure privatus, & qui beneficium & officium Ecclesiasticum simoniacè adeptus fuerit, illis similiter sit ipso jure privatus, &c. Similia habentur in Extravag. cum detestabile. de simon. quæ est Pauli II. inter communes. ubi: in Ecclesiis, dignitatibus personalibus, officiis Ecclesiasticis, & quibusvis beneficiis, quæ per electiones, postulationes, confirmationes, provisiones, seu qualvis alias dispositiones, quas simoniacè ab eis fieri contigerit, nullatenus jus unquam acquiratur, &c. Idem ipsdem ferè verbis statutum in Concilio Constantinensi & in Conc. Lateran. per Leon. X. Constitut. 13. incipientem: Superne, quæ etsi concernant ditius ipsos provisos simoniacè, quod illi priventur ipso jure beneficio sic acquisito, vel potius nullum unquam jus in eo acquiserint; inferat tamen & inde Paris. n. 14. quod renunciatus sit inhabilis ad beneficium resignatum, & n. 16. quod repetere non possit beneficium, & n. 17. quod non possit illud impetrare, nisi expresserit, se esse simoniacum, & habuerit dispensationem. Et n. 19. non esse restituendum ad beneficium illud. Et n. 20. quod non habeat, ne quidem titulum coloratum illius beneficii, quod simoniacè resignavit. Quorum omnium subjungit rationem n. 21. quod per simoniam privetur beneficio, citans pro hoc Card. Paris. conf. 29. n. 12. vol. 4. Mohed. decis. 224. & Rotam. Verum quomodo ea iterum coherant cum his, quæ tradiderat ante idem Paris. q. 1. n. 13. hisce expressis: quando resignatio est simoniacæ, jus remanet penes resignantem, & vacat per ejus obitum; verum privari debet, qui renunciavit per simoniam? Vide proinde, quæ dicta à nobis sunt supra, ubi de privatione & vacatione beneficii ob simoniam.

3. De cetero illud, quod directè in præsentè quærebatur, nempe quod ipsa resignatio sit ipso jure

jure irrita, directè inq̄ constat ex illis illius Extrav. Pauli II. verbis: Per electiones, confirmationes, provisiones, seu quasvis alias dispositiones (inter quas venit quoque resignatio beneficii in alium) quas simoniacè labe fieri contigerit, quæ viribus omnino careant, &c. Item ex illis verbis Conc. Constantiens. Electiones, & quævis provisiones simoniacè deinceps facta nulla sine ipso jure, nullumque per illas jus cuiquam acquiratur, &c.

Quæstio 725. In genere, quanam resignatio censetur facta simoniacè?

Respondeo: In genere omnem illam, quæ non sit absolute & simpliciter, sed sub aliqua conditione, pacto, modo. Azor *cit. c. 27. q. 3. Garc. p. 11. c. 3. n. 145. Paris. l. 14. q. 3. n. 1. citans Covat. l. 1. var. c. 5. n. 3. 4. 5. Redoan. de simon. p. 2. c. 10. in principio. Coraf. de benef. p. 1. c. 8. n. 13.* Intelligenda hæc de conditionibus, quæ de jure non insunt, & absque auctoritate, seu beneplacito Apostolico. Unde

Quæstio 726. An, & qualiter auctoritas & beneplacitum Apostolicum excludat simoniam à resignatione?

Respondeo primò: Si pactum alioqui simoniacum inritum fuit sub beneplacito Apostolico, & mox hujusmodi beneplacitum fuit obtentum, vel aliàs intervenit auctoritas Papæ, excluditur omnis simoniæ labe & suspicio. Lott. l. 3. q. 29. n. 166. ubi: quòd in eo casu diffuatur omnis simoniæ spiritus. Card. de Luc. de benef. d. 79. n. 6. ubi: concurrente reservatione beneplaciti Apostolici, quoties ad conventionis consummationem ante beneplaciti impetrationem non proceditur, conventio simoniaca dici non potest. Idem habet de jurep. d. 48. n. 2. ubi: ubi pactio fit sub expressa reservatione beneplaciti Apostolici, quatenus Papa illam approbet, & non aliàs, tunc habetur pro non adjecta, si Papa eam non approbet, & consequenter simonia non intrat. Toud. 99. benef. p. 1. c. 27. n. 28. ubi: quòd si in tractatu precedente partium, seu in concordia reservatum fuisset beneplacitum Papæ, excluderetur simonia, & illius effectus. Ad idque, id etiam in Gallia indubitarum esse: Sic quoque c. 72. n. 32. ait: Stante reservatione beneplaciti Papæ in transactione super beneficio, nulla potest adesse in ea simonia. citat Farinac. conf. 75. n. 19. 33. & 72. Subditque: Et quamvis prætenderetur, quòd concordia fuisset executioni mandata, antequam beneplacitum Papæ fuisset obtentum, tamen culpa unius ex transigentibus aliis, qui non deliquerunt, nocere non potest, juxta c. sicut. de simon. de quo infra ex professo. Idem expressè tradit Paris. l. 14. q. 3. n. 10. ubi: quòd si fiat resignatio propter temporale aliquid, seu si renunciandi detur temporale aliquid auctoritate Papæ, non diceretur in hoc casu resignatio simoniaca, citat pro hoc S. Antonin. in 2. p. summa. tit. 4. c. 5. Felin. communiter receptum in c. ad audientiam. 2. de rescrip. n. 3. atque ibid. n. 45. Paris. in simonia namque indulta jure positivo, qualis est hæc (intellige dum assignatur collar inferior Papæ ad conferendum certa personæ, & non aliter fit resignatio) auctoritas & licentia Papæ excusant à vitio. Item l. 6. q. 2. n. 68. & 69. ait: Quamvis renunciatio debeat esse pura & libera, id tamen intelligendum, nisi Papa aliud disposuerit; factum enim ipsius Papa tollit omne vitium simoniæ. & n. 70. proceditque id ipsum procedente tractatu ante resignationem, v. g. de solvenda pensione. & n. 72. tractatus de resignando certo modo non est prohibitus, sed pactio firma; id eo magis, si apponatur clau-

sula: si Sanctissimo D. N. placuerit, & ab eo approbatum fuerit. Rationem responsionis ultimam cum communi dat Lott. loc. cit. quòd jus positivum sit in manu Papæ, ut Rota in Balneo-Regiens. simon. 17. Maji 1624. & sic impossibile est, ut ait idem, ut committatur simonia (intellige juris positivi) ubi intervenit hujusmodi auctoritas.

2. Ampliat responsionem Lott. loc. cit. n. 167. dum ait, recipiendam non esse distinctionem, quòd ad hoc punctum, ut tenuerunt Abb. Anan. Socin. & alii in c. 1. de simon. inter beneficia habentia administrationem Ordinis, vel executionem Clavium, & inter alia beneficia, quasi quòd ad respectum priorum deficiat potestas Papæ; eò quòd hic scrupulus moveri possit non solum respectu potestatis Ordinis & Clavium; sed & respectu cujuscuque rei spiritualis. Unde sic universaliter videtur resolvere D. Thom. 2. 2. q. 106. in a. in respons. ad 7. Verùm hoc intelligendum ait Lott. n. 168. citato Felin. in cit. c. ad audientiam. il. 2. de rescrip. quando nuncupatum & expressè id temporale, quòd accipitur, succederet loco pretii ipsius rei spiritualis sic appetitæ & æstimatæ; in concessione eam rei spiritualis duo concurrere motiva, unum occasionale & remotum, in quòd cadit talis æstimatio, seu quòd talis approximationis est capax. Alterum propinquum, in quò ea non cadit, & ideo, ubicunque explicitè non est facta æstimatio ex hæc posteriore causa propinqua, censetur facta ex causa remota, ex qua fieri poterat licitè sine ullo simoniæ scrupulo, ut constat in Sacerdote conducto pro stipendio ad legendum Sacrum. Et sic, ut Lott. n. 169. dum hæc duo motiva sunt separatæ seu distinctæ ex separatione subjæctæ materiæ, nempe spiritualis, & materialis illi coherentis, ut ex intentione agentis fiat ista separatio, & actus ille judicetur licitus, & non simoniacus. Unde jam constat, prædictam distinctionem nullatenus applicabilem controversiæ de interposita auctoritate Papæ super pactis alioqui illicitis, & simoniacis privatorum inter se, utcunque agatur de beneficiis habentibus annexam potestatem Clavium, vel Ordinis administrationem. Siquidem pari modo, quòd Sacerdos pro pretio celebrans ex sola intentione separat officium divinum à servitio suo, & pro hoc tanquam pro causa remota mercedem licitè recipit; ita & multò magis Papa habens jus positivum in sua potestate separat ex sola sua intentione, quicquid est spirituale à temporali, & commodum temporale cum simplici temporali adæquat. Lott. n. 170. ex Præposit. in c. latorem. l. 9. 1. & Jacobat. de concil. l. 4. a. 4. ex n. 47. His non obstante c. si quis objecerit. 1. q. 3. ubi dicitur: penitus eum despere, qui objicit, non consecrationes emi, sed res ipsas, quæ ex consecratione proveniunt, &c. quòd est fundamentum prædictæ distinctionis. Nam id procedere respectu inferiorum Papæ, qui non habent facultatem separandi ac segregandi spiritualia à temporalibus, ait Lott. n. 171. ex Præpos. ubi ante. n. 32. & Jacob. loc. cit. n. 39. Hæcque eò facilius procedere, quòd Papa ad approbanda hujusmodi pacta non moveatur ullo affectu proprio, sed iustis partium precibus & rationibus, v. g. ne nimium incommodum ex resignatione patiantur, vel ut ex inita transactione & concordia sequatur extinctio litis, ait Lott. n. 172. quin & subjicit idem n. 173. juxta Præpos. & Jacob. II. cit. cessaturum omnem scrupulum, non solum, ubi urget similis aliqua causa iusta; sed etiam ubi Papa directè &

explicitè pro temporali concederet spiritualia : imò cessante omni causâ, cum Papa subiciatur omne jus humanum, impossibile esse ei impingere simoniam, sed solum simplex peccatum scandali ex defectu talis causæ. De cetero

3. Limitanda responsio ita, ut si dicta reservatio seu clausula: *sub beneplacito Apostolico*: fuisset solum appositâ ad regendam & colorandam partium fraudem, utpote si ante obtentum illud beneplacitum Apostolicum conventio fuisset mandata executioni, & pecunia soluta, vel res alia æquivalens tradita, vel præstita, hoc casu committeretur simonia. Tond. *cit. c. 27. n. 30.* citans Mohed. *de simon. decis. 1. n. 6.* Unde

4. Respondeo secundò: ut ex confirmatione seu approbatione Papæ hujusmodi pacta circa beneficialia purgentur à simonia, duo hæc exiguntur. Primum, ut non solum simpliciter reservetur beneplacitum Apostolicum, sed ipsa obtineatur; dum enim non obtinetur, conventio non est in statu validitatis, utpote qui initiari non potest ex consensu pacifcentium, sed tantum ex ipsius Papæ auctoritate. Lott. *loc. cit. n. 177.* citans Anan. *in c. audivimus. de collus. detegend. & Rotam in Callagur. pension. 29. Maji. 1595.* Unde, ut subdit Lott. *n. 178. ad effectum istum non attenditur tempus tractatus aut passionis, sed confirmationis Papæ.* Alterum, ut omnia bona fide, & verbis claris sint Papæ exposita, ne aliquid contra ejus mentem extortum videatur, v. g. si narratis aliquibus pactis illicitis alia magis illicita taceantur. Lott. *n. 179.* Unde etiam decretum illud ex usu in literis apponi solitum de juramento à partibus præstando, quod nulla conventio simoniaca interveniret, intelligendum ait Lott. *n. 181.* citato Felin. *ubi supra. n. 2.* de conventionem continente plus in dando, vel promittendo, quam literæ contineret.

Questio 727. An resignatio facta coram Ordinario in favorem alicujus, & non aliàs, aut aliter, sit simoniaca?

Respondeo: Communem sententiam habere, quod sic. Eam tenent Castrop. *de simon. d. 3. p. 27. n. 4.* dicens, communem esse, quod sit simonia, sicutem ex jure Ecclesiastico, præcipue post Constitut. Pii V, quæ incipit: *Quanta Ecclesia Dei, &c.* Azor *p. 2. l. 7. c. 27. q. 4.* dicens communi AA. consensu receptam, & veritati magis faventem. Lott. *l. 3. q. 14. n. 9.* Paris. *l. 14. q. 3. n. 12.* & alibi sæpius citans quamplurimos. Garc. *p. 11. c. 3. n. 153.* citans Felin. *in c. ad audientiam. 2. de rescrip. n. 3.* Rebuff. *in pr. tit. de resign. condit. Sarn. de triennial. q. 16. vers. ult. Mandos. ad reg. de infirm. q. 16. n. 11.* Redoan. *de simon. p. 2. c. 22.* Guttier. *conf. 42. n. 7. & 8.* Ugol. *de simon. tab. 1. c. 28 §. 2. n. 5.* Gonz. *gl. 14. n. 21. & 57.* Lessi. *de just. l. 2. c. 35. n. 87.* (attento nimirum stylo Curiz, aliàs secus) Suarez stante Constitut. Pii V. & purimos alios. Fundamentum hujus sententiæ est, non quidem, ut Paris. *cit. q. 3. n. 13.* quod resignatio, prout ejus natura requirit, debeat esse libera & pura, Canonè que & Jura, ut Azor *loc. cit.* omnem conditionem in beneficialibus damnent; non enim ex eo, quod id simpliciter prohibitum, sequitur esse simoniacum. Sed illud est, quod omnis pactio in spiritualibus sit prohibita ob simoniam vitandam. *c. fin. de pactis,* adeoque, cum in præsentem prohibita sit pactio coram Ordinario, talis pactio de resignando beneficio, ut conferatur illud certæ personæ, & non aliter, erit simoniaca. Castrop. *l. c.*

2. Nihilominus oppositum, nempe non committi in tali resignatione simoniam, probabilitate non carere, ait Castrop. *loc. cit. n. 5.* & idipsum tenent apud Garc. *n. 153.* Soto *de just. & jure. l. 9. q. 7. a. 2.* ubi ait, licet posse fieri coram Ordinario resignationem in favorem designatæ personæ & non aliàs; quia nullo jure prohibetur in Prælati arbitrio ponere, si voluerit conferre Petro, quodsi non voluerit, aliter ille, qui jure possidet, non renunciat. Valent. *To. 3. d. 6. q. 16. n. 3.* Vega *in sum. p. 2. c. 101. casu 54.* Covar. *l. 1. var. c. 5. n. 5.* Staphil. *de lit. grat. tit. de var. modis vacat. §. resignationis modum. n. 8. & seq.* Zerol. *in pr. Ep. p. 1. v. renunciat. §. 2. & 3.* addens quòd, quamvis hujusmodi renunciatio apud Ordinarium Constitut. Pii V. sit prohibita, & collatio irritetur, non tamen erit simoniaca. Item apud Castrop. *loc. cit.* Vag. *de benef. c. 2. §. 4. dub. 7.* Lessi. *ubi ante. n. 86.* tener quoque illam Pirrh. *ad tit. de renunciat. n. 89.* qui tamen rectè addit, simoniacam fore, & saltem jure Ecclesiastico prohibitam, si præcedat pactum cum Episcopo, ut is promittat, se acceptaturum resignationem, & beneficium resignatum collaturum personæ designatæ. Hujus sententiæ fundamentum insinuatum est ex Soto, quod in hoc casu non ardeat Ordinarius ad acceptandam illam resignationem, ac proinde ibi nulla interveniat pactio, neque aliquid pretio æstimabile, pro quo renunciatio fiat. Item quòd hæc resignatio in Constitut. Pii V. non prohibeatur ut simoniaca. Castrop. *loc. cit. n. 5.* Porro sententiam communem sic ampliat Paris. *cit. q. 3. n. 18.* ut ipsum quoque mandatum datum Procuratori ad resignandum in manibus Ordinarii in favorem Titii, & non aliter sit simoniacum. Et sic mandatum illud nullius esse momenti, ait Azor *loc. cit.*

Questio 728. An igitur etiam simoniacum sit, aut aliàs illicitum resignare beneficium coram Ordinario libere quidem, cum ea tamen intentione, spe, supplicatione, ut detur certæ personæ?

Respondeo negativè, modò idipsum non deducatur in pactum, Azor *loc. cit. q. 6.* Castrop. *loc. cit. n. 10.* Tond. *qq. benef. p. 3. c. 134. n. 4.* Garc. *p. 11. c. 3. n. 161.* Paris. *l. 14. q. 6. a. n. 3.* errantes quamplurimos, Barbof. *juris Eccles. l. 3. c. 15. n. 59.* Junto *n. 65.* contra Hostin. *c. ex parte. de off. jud. deleg. apud Azor.* Ratio responsionis est; quia hic nulla intervenit conditio expressa, vel tacita, nullumque pactum contractus, nec ulla emptio aut venditio. Garc. Azor. Paris. Castrop. *ll. cit.* neque sola spes facit simoniam, Garc. quin etiam, ut ait Paris. *l. c. n. 5.* citato pro hoc Nav. *in man. c. 23. n. 100.* intentio accipiendi aliquid temporale pro spirituali facit simoniam; quod tamen intelligendum juxta limitationem mox subjiciendam. Sed neque responsio contraria est Constitutioni Pii V. cum in ea solum prohibeatur resignatio talis cum tali intentione in conventionem expressam vel tacitam diducta, Castrop. *loc. cit.* Paris. *cit. q. 6. n. 7.* ex Nav. *conf. 38. n. 3.* de simon. Sic etiam à Pio IV. & V. eam solum damnari in resignatione confidentiam, quæ in pactum expressum vel occultum deducitur, non verò confidentiam solâ mente retentam, ait Azor ex eodem Nav. *loc. cit.* ait quoque Barbof. *cit. n. 65.* illis verbis positus in Constitut. Pii V. *ne futuri successoris ab ipsdem verbo, nutu, aut alio signo designentur:* non imponi præceptum ipsis resignantibus, sed solum Præla-

Prælati conferentibus; cum ad eos solum referantur. Imò, quòd nec præceptum importent, sed solum admonitionem, ut ex verborum forma & contextu colligatur, dum Papa in eo versu utatur verbo *causet*, in sequenti verò dicat: *precipimus, & omnino interdiximus.*

2. Ampliatur responsio, ut si quis liberè resignet, nullam imponens necessitatem Ordinario conferendi personæ à se designatæ, etsi in animo ita constitutus sit, ut non renunciaret, si sciret, non conferendum personæ à se designatæ, adhuc non committat simoniam, ne quidem mentalem, quia nullum adhuc intervenit pactum tacitum aut expressum. Tond. *loc. cit.* n. 5. Paris. *cit.* q. 6. n. 8. citans Nav. in *Man.* c. 23. n. 107. Secus tamen foret, si id ipsum tanquam conditionem animo actu retineret, ita ut in animo actu nolit resignare, si non eveniat suum beneficium illi personæ. Azor *loc. cit.* Deducitur quoque ex responsione, non committi simoniam ab eo, qui dedit mandatum ad renunciandum coram Ordinario seu inferiore à Papa liberè & simpliciter, ad petendum tamen simul & obtinendum beneficium personæ à se designatæ. Azor *loc. cit.* Paris. n. 6. Garc. n. 162.

Quæstio 729. An simoniacum quoque sit resignare coram Ordinario sub alia conditione, v. g. sub reservatione personis vel fructuum?

Respondeo affirmativè, juxta dicta *quæst.* ante hanc 4. Ita expressè Castrop. *loc. cit.* Paris. l. 14. q. 5. n. 1. Barbof. *juris Eccles.* l. 3. c. 15. n. 49. citans Suar. l. 4. de *simon.* c. 35. n. 22. Filiuc. *To. tr.* 45. c. 8. q. 10. n. 34. Bonac. de *simon.* q. 4. §. 14. n. 2. Rationem quoque addit Barbof. quia in hoc casu temporalis conditio in spiritualibus adjicitur, per quam conventio non fit gratuita, & aliquid continet, quod pretii rationem habere videatur. Estque hoc ipsum temporale, Proceditque id ipsum, etiam si, dum pactum, ut resignans recipiat fructus beneficii, vel eorum partem ad tempus (idem est de pensione) vel quoad vitæ rit, factum fuerit sub beneplacito Apostolico, & postea facta resignatio coram Ordinario erit enim illa resignatio simoniaca. Paris. l. c. n. 3. sic resolutum dicens à Rota. Et à fortiori hæc procedunt, dum resignatio talis fit coram Papa, & si letur talis pactio facta. De cetero resignantem cum Resignatario antecedenter tractare de fructibus aut pensione sibi præstanda, non est simoniacum. Paris. *loc. cit.* n. 5. citans Redoan. de *simon.* p. 2. c. 15. n. 3. Card. Paris. *conf.* 30. n. 3. vol. 4. Caccialup. de *pens.* q. 19. n. 1. cum communi. Si quidem non nisi pactio firma prohibetur. c. *universorū.* de *rer. permut.* tractatus autem non includunt aliquam firmam conventionem; cum tractare nihil aliud sit, quam in medio ponere. Paris. *loc. cit.* n. 7. qui etiam addit n. 9. & 10. hinc tales tractatus non inducere simoniam, etiam si promissio transierit in obligationem, modò apposita clausula: *cum consensu Papa,* vel si Papa placuerit: Vide de hoc plura, ubi de pensione. Vide etiam Garc. p. 1. c. 5. à n. 57.

Quæstio 730. An ergo etiam simoniacum sit resignare coram Ordinario ad effectum unionis sub conditione reservandorum sibi fructuum beneficii uniti?

Respondeo: Non tantum talem resignationem non esse simoniacam, sed etiam esse licitam, & validam. Tond. *qq. benef.* p. 3. c. 151. n. 6. & 7. ubi ait: Regula ista restringens auctoritatem Episcopalem

ad resignationes puras ac simplices non habet locum in resignationibus factis ad effectum unionis, seu ut unio de beneficio sortiarur suum effectum; cum hæc sit impropria resignatio, & ideo etiam sub conditione hujusmodi suspensiva potest fieri, uti id expressè tradit Garc. p. 11. c. 3. n. 138. ubi ait: dubium se offert, an, esto, quòd non possit fieri resignatio coram Ordinario in favorem alterius, possit tamen quis consentire, ut suum beneficium conferatur certæ personæ, seu uniatur certo loco in sui præjudicium, sicut potest absolute consentire, quòd provideatur, & n. 159. ad hoc dubium responderet, dum ait: videtur id fieri posse, quia consentiens, ut suum beneficium provideatur, non renunciat verè & propriè, sed tantum fictè & impropriè, quod patet; quia antequam provideatur, consentiens manet beneficiatus, & potest revocare consensum, & sic consentiens, ut hujusmodi beneficium conferatur seu uniatur certo loco, non renunciat in favorem, nec ibi intervenit pactum, conditio seu modus, sed nudus consensus, qui non inducit simoniam. Quin & plus addit Garc. dum sic continuat: & idem videtur in renunciatione in favorem sub conditione propria & suspensiva, nempe si beneficium conferatur tali; nam in effectu est quidem consensus, quòd conferatur illi, non tamen hic intervenit pactum seu modus; quamvis quoad hoc posterius dicat contrarium sentire Suar. de *relig.* tr. 3. l. 4. c. 35. à n. 5. Jam verò, ut ait Tond. certum est, unionem posse fieri absque consensu illius, qui beneficium unendum possidebat, quo casu unio durante ejus vita ei non præjudicasset, sed semper, quamdiu possessor vixisset, fructus beneficii unendi ad ipsum possessorem pertinuisissent; adeoque dum possessor unioni apposuit conditionem, quæ de jure ierat, ut Rebuff. in *pr. tit. de unionib.* gl. 11. n. 8. & 9. cum pluribus ibi citatis, & Rota *decis.* 133. n. 13. & 14. p. 2. *Diversar.*

Quæstio 731. An resignatio facta coram Ordinario sub conditione, qua de jure inest, sit simoniaca?

Respondeo negativè; Conditio siquidem jure annexa (idem est de annexa à fundatore, & approbata ab Ordinario) tutâ conscientia in pactum deducitur, v. g. si resignes alicui beneficium, ut is residet in Ecclesia, vel tertio per seipsum legat in hebdomada Sacrum (intellige, ubi sic habet fundatio) Azor *cit.* c. 27. q. 6. Paris. l. 14. q. 6. n. 1. ubi: quòd spiritualia dari possint, aut dimitti sub conditione, quæ de jure inest juxta c. *significasti.* de *elect.* & Felin. in c. *ad audientia.* 2. de *rescrip.* vide de hoc dicta aliàs, ubi, coram quibus faciendæ resignatio. Unde Resignatarius promittens se soluturum pensiones, si beneficium reperitur pensione gravatum, non incurrit simoniam: etsi Paris. l. 14. q. 4. n. 11. citans pro hoc Nav. *conf.* 4. de *simon.* dicat, simoniacè resignare illum, seu resignantem, si is promittat, se soluturum pensionem, si qua gravatum reperitur beneficium.

Quæstio 732. An simoniacum sit resignare (idem est de conferre) beneficium sub conditione, qua quidem de jure non inest, seu non annectitur ipsi beneficio, continet tamen aliquid aliàs de jure debitum resignanti, vel collatori, v. g. ut Resignatarius solvat, quòd aliàs debet, & in quo solvendo erat injustè morosus?

Respondet Pirrh. ad *tit. de simon.* n. 141. non esse simoniam, si collator (idem est de resignante) debitori

debitori conferat timore amittendi debitum, siue ut debitum ab eo consequi possit, si nullum pactum intercedat, per quod imponatur nova obligatio in futurum debitori; ed quod tunc collator solum petat, quod suum est, siue quod sibi ex precedente alio contractu est liquidè debitum, adeoque adhuc gratis conferat beneficium Fore tamen simoniacum, si conferat debitori beneficium addito novo pacto securitatis in futurum, pro quibus citat Suar. l. 4. de simon. c. 37. n. 18. qui etiam ibi addat; si debitor differendo solutionem, manifestam vim & injuriam inferret, posse dari spirituale aliquid, non ut pretium, sed ut medium tollendi vexationem, modò scandalum & omnis irreverentia caveri possit. Pro quo etiam citat Laym. Tb. mor. l. 4. tr. 10. c. ult. n. ult. de quo postremo plura paulò post.

Questio 733. An simoniacum sit resignare beneficium, ut resignatarius resignanti, vel alteri ferat suffragium in electione aliqua, aut presentatione, seu adptione alicujus beneficii, vel officii?

Respondeo affirmativè. Paris. l. 14. q. 4. n. 5. & ex eo Azor cum communi. Idem est, si quis promittat, se resignaturum in favorem Titii, si operà illius, aut alterius beneficium aliud fuerit adeptus. Azor loc. cit. quia in his fit resignatio pro pretio rei spiritualis, quod prohibetur c. sicut canon satis. de simon. Paris. cit. q. 4. n. 6. nec solum resignatio est simoniaca, dum datur aliquid temporale, sed etiam dum datur aliquid spirituale. Paris. ibid. n. 1. citans Joan. Caraf. de simon. mental. n. 65.

Questio 734. An simoniacum sit resignare in favorem Titii, ut is resignantem moneat, seu certior em faciat, ubi beneficium aliquod in urbe Titii vacabit?

Respondeo affirmativè. Paris. cit. q. 4. citans Nav. in man. c. 23. n. 107. & cum illis Azor loc. cit. addit etiam Paris. n. 8. statuisse Gregor. II. in Constitut. sua 4. nihil dandum nunciacionibus vacationes beneficiorum.

Questio 735. An simoniacum sit resignare ea conditione, ut Resignatarius, vel alius resignet beneficium suum in favorem resignantis, aut alterius, puta amici, nepotis &c.

1. Respondet Azor. cit. c. 27. q. 5. indistinctè committi hoc modo simoniam; eodem modo respondet Paris. l. 14. q. 4. n. 3. citans Nav. in man. c. 23. n. 100. Innoc. Jo. And. relati à Vitalino in Clem. unica. de rer. permut. n. 43. Verùm procedendo distinctè us,

2. Respondeo secundò, Petrum resignare suum beneficium Paulo eà lege, ut vice versà Paulus resignet Petro suum beneficium, simoniacum non est, ubi talis reciproca resignatio plus non involvit quàm permutationem beneficiorum, quæ fieri potest coram Ordinario. Idipsum sentire videtur Paris. loc. cit. n. 4. dum responsonem suam, quæ dixerat, illam reciprocã resignationem, qua quis resignat alteri suum beneficium, ut is iterum suum resignet sibi, simoniacum esse, sic limitat, ut velit, non procedere, quoties id fuit in supplicatione expressum, ut communiter practicatur, intellige, etiam coram Ordinario, De cetero permutare beneficia, etiam nullà interveniente pecuniã, vel alio

temporali æquivalente, si talis permutatio fiat per pactum privatorum sine auctoritate Superioris, est simonia jure humano Ecclesiastico prohibita, seu inducta. Lott. l. 3. q. 29. n. 101. Pirrh. ad tit. de simon. n. 124. (ubi tamen addit, vel saltem illicita, quia jure Ecclesiastico, nempe c. cum olim. c. questum. de rer. permut. prohibita) Castrop. de simon. d. 3. p. 15. n. 3. citans Rebuff. in pr. tit. de permut. n. 52. Suar. l. 4. de simon. c. 31. n. 8. Valent. d. 6. c. 26. p. 3. Rodoan. de simon. p. 3. c. 3. n. 13. contra gl. & Innoc. in cit. c. questum. tenentes, præbendas ejusdem Ecclesiæ, & strationis posse privatim permutari. Sed neque coram Ordinario possunt permutari beneficia inæqualium proventuum, ita ut de ejus consensu inæqualitas illa compensetur pecuniã, aliòve temporali sine labesimonia: cum enim Ordinarius non possit fructus à titulo spirituali beneficii separare (uti id potest Papa, & hiac de ejus consensu hæc compensatio fieri potest) translato titulo, transferretur necessariò & jus ad fructus; adeoque, si pro hoc jure translato consentiret Ordinarius exigi pretium, foret in justum, & simoniacum. Castrop. loc. cit. p. 16. n. 1. citans gl. in c. cum pridem. de padis. Lessium de iust. l. 2. c. 35. n. 104. Suar. l. 4. de simon. c. 34. n. 10. Idemque erit, si compensaretur dicta inæqualitas fructuum etiam proveniens ex decimis, primitiis, oblationibus (quos fructus spirituales vocat Castrop. loc. cit. n. 2.) imposta de consensu Ordinarii pensione pinguiori beneficio; quia Ordinarius neque ex ista causa pensionem imponere potest. Castrop. loc. cit. n. 3. citans Garc. p. 1. c. 5. n. 341. & 344. Suar. ubi ante. Valent. Rodriq. & c. juxta dicta à nobis suprã de pens. contra Gonz. gl. 5. §. 5. Nav. conf. 74. & 75. de simon. n. 4. Delphin. de jurep. l. 2. q. 16. n. 161. &c.

3. Respondeo tertio: Est tamen simoniaca illa alia reciproca resignatio, dum Petrus resignat beneficium suum in favorem nepotis Pauli eà lege, ut Paulus sibi, seu Petro resignet suum. Azor. Paris. l. 14. q. 4. n. 11. citans Less. l. 2. de iust. c. 35. n. 87. Suar. ubi ante n. 18. ed quòd, licet etiam in tali resignacione adesse videatur quædam permutatio, ea tamen mixta sit cum resignacione in favorem, quæ Ordinariis omnino prohibita est, Castrop. loc. cit. citans iidem.

4. Respondeo quarto: Idem dicendum de resignacione triangulari. v. g. dum resigno meum beneficium Petro, ut Petrus renunciet suum Paulo, & Paulus suum mihi, quia fortè meum beneficium commodius est Petro, & Petri beneficium Paulo, & Pauli beneficium mihi. Paris. l. 14. q. 7. n. 63. ubi expressè: resignatio ex causa permutationis dicitur simoniaca, si est triangularis, vel quadrangularis. Castrop. loc. cit. citans Less. ubi ante n. 88. Suar. ubi ante. Garc. p. 1. c. 4. n. 21. qui tamen plus non dicit, quàm non valere permutationem proteritio, & permutationem debere esse inter duos, non triangularem, aut quadrangularem. Ratio responsionis est, quòd ad evitandam simoniam in beneficiorum provisione omnis conventio & pactio obligans ad aliquid, quod de jure non inest, omnino cessare debet, juxta c. tuos. de simon. & c. fin. de pactis; sed in præsentem intervenit pactio de aliquo præstando, quod de jure non inest, dum primus obligat secundum, ut resignet in favorem tertii, secundus tertium, ut resignet in favorem primi. Castrop. loc. cit. Posse tamen idem intentum obtineri licitè vi duplicis permutationis, ut si ego permutem beneficium meum cum beneficio Petri, & habito be-

beneficio Petri illud iterum permute cum Paulo; dum hac ratione Paulus habebit beneficium Petri, quod sibi commodius est, & Petrus meum, quod illi commodius, & ego Pauli, quod mihi commodius; sic inquam tradit Caltrop. cum Lefio, dicitque id probabile censerì à Suar.

Quæstio 736. An simoniacum sit conferre, vel resignare beneficium pingue sub onere, ut resignatarius resignet simpliciter seu parè minus pingue, ut illud conferri valeat alteri?

1. **R**espondeo per partes, ut enucleatius procedatur. Ac primò quidem, non esse simoniacum, si Episcopus (idem videtur quò ad hoc, de alio Collatore) conferat (idem videtur, ob paritatem rationis, si quis resignet) beneficii habenti jam aliud incompatible cum hoc secundo sub ea conditione & onere, ut renunciet primùm; eo quòd in hoc casu conditio seu obligatio resignandi primùm de jure inest. *Garc. p. 8. c. 2. n. 22. citans Abb. in c. significasti. n. 6. de elect. Pavin. de off. & pot. cap. sedevac. p. 2. q. 1. n. 8. Selv. de benef. p. 2. q. 20. n. 2. & 3. Redoan. de simon. p. 2. c. 21. n. 7. Rebus. in pr. tit. requisita ad collat. bon. n. 3. Mascari. de probatio. conch. 313. n. 3. & c. Cardenas. in crisi ad proposit. damn. ab Innoc. II. dissert. 27. n. 120. citans insuper pro hoc n. 126. Th. Sanch. to. 1. consil. l. 2. c. 3. dub. 25. & n. 117. Gibal. de simon. q. 16. coroll. 8. nec opus quòd ad hoc erat limitatio, quam ponit Sanch. loc. cit. nempe non fore id simoniacum, si prius beneficium collatum fuerit cum illa conditione, ut, si conferatur aliud pinguius, prius dimittat, dum absque eo adhuc illud onus dimittendi ipso jure inest receptioni secundi beneficii incompatibilis.*

2. Respondeo secundo: si verò beneficium conferendum non est incompatible cum prahabito, esse simoniacum, si conferatur sub onere dimittendi prahabito, tenent *Garc. loc. cit. n. 24. Sanch. Gibal. Selv. II. cit. Nihilominus contrarium, saltem de Episcopo, collatore, docet Cardenas loc. cit. n. 122. citato Alphon. de Moscoso in sum. tr. 5. de simon. c. 10. hisce expressis: veram censio sententiam affirmantem, posse Episcopum absque labe simonia conferre beneficium pinguius Clerico cum onere, ut renunciet beneficium minus pingue, quòd antea habebat, quamvis ea beneficia inter se sint compatible. Rationem suæ sententiæ dat à n. 24. quòd vi c. quæstrum de rer. permut. detur potestas Episcopo transferendi beneficiatum de una Ecclesia ad aliam, dum autem Episcopus confert beneficium pinguius Clerico cum onere resignandi tenuius, si vera & perfecta translatio, utpote quæ dicit terminum ad quem, & terminum à quo, qui uterque in tali collatione conditionata reperitur; dum enim confert beneficium pinguius, facit illum transire ad aliam ecclesiam tanquam ad terminum ad quem; dumque jubet renunciare beneficium tenuius, facit illum recedere ab Ecclesia, cui ante præerat tanquam à termino à quo, quæque, ut *Suar. to. 1. de relig. tr. 3. l. de simon. c. 32.* in hoc differt à permutatione, quòd translatio non sit contractus, unde per se non requirat, quòd fiat inter duos, & per se respiciat utilitatem Ecclesiæ, non translatorum. Unde originem duci à providentia Prælati, non autem à voluntate translatis.*

3. Quòd, si ex hoc ipso sumas occasionem opponendi, & dicas, in tali collatione, etiam facta ab Episcopo, reuera intercurrere pactum, & fieri eam

per modum contractus, dum Episcopus dat beneficium non nisi dependenter ab hoc, quòd collatarius consentiat in resignationem alterius beneficii; & sic collationem secundi beneficii non esse ex natura sua veram translationem, sed impletionem illius conditionis & pacti. Respondet *Cardenas n. 133.* non esse contractum, nec fieri illam provisionem per modum contractus; cum illud onus Episcopus non imponat pacto, sed imperio & iustione; ac proinde æquivalere huic actui: *do tibi hoc beneficium, & quia scio te acceptaturum, jubeo, ut renuncies beneficium prahabito. Vel huic: jubeo, ut acceptes hoc beneficium, & ut renuncies aliud.* Quòd imperium facere possit vi acceptæ potestatis, in cit. c. quæstrum. Quin & ait in fine cit. n. 133. si periculum est simonia propter pactum in tali provisione conditionali, se consulere, ne Episcopus utatur provisione conditionali, sed imperativa, quam præsumere debeamus in Episcopo sic providente. Si in istis & dicas, Episcopum expectare consensum collatarii, utpote sine quo fieri nequit talis provisio, & si is renuat, non habendum pro inobediente; adeoque potius dicenda sit talis provisio pactio, quam iussio, & sic, non esse veram translationem, de qua loquitur citatus textus. Respondet *n. 136.* non repugnare, ut imponatur præceptum, & quòd, si subditus renuat, & Superior annuat ejus renitentia: sic enim leges imperativo modo imponi, & tamen solere Principes annuere renitentia: populi, & expectare consensum ejus; quia non volunt obligare populum invitum.

4. Quòd, si ulterius in istis dicendo, veram translationem, ejus faciendæ potestatem datur Episcopo in cit. textu c. quæstrum, requirere, ut fiat ex causa necessaria, sed talis non est in præsentè casu renunciandi beneficium prahabito, ut consequatur secundum; necessarium enim non est, ut resignet prahabito; cum sint compatible, adeoque causa renunciandi prius in hoc casu est voluntaria beneficiato; & sic resignatio trahit originem non à providentia Prælati, sed à voluntate resignantis seu translatis: ad hoc inquam, Respondet à n. 139. adhuc dici causam moraliter necessariam, quæ importat magnam utilitatem pro bono regimine Ecclesiæ, qualis est distribuere ita beneficia, ut pinguiora dentur dignioribus, & evitetur in quolibet individuo pluralitas beneficiorum; talis autem est necessitas Episcopi in præsentè casu, dum non sit ea translatio principaliter propter bonum clerici, sed ob bonum regimen Ecclesiæ, & sic causam renunciandi non esse voluntariam beneficiato, utpote cujus voluntati non subest bonum regimen Ecclesiæ, propter quòd fit hæc translatio, sed originem ducere à voluntate & providentia Episcopi.

5. Rationem aliam responsionis suæ dat & firmat *Cardenas à n. 144.* nimirum, quòd provisio beneficii sub conditione, ut renunciatur beneficium prahabito etiam compatibile cum hoc secundo, ideo nihil contineat simonia; quia & hæc conditio non secus, ac conditio resignandi prahabito incompatible de jure inest. Siquidem, cum, ut ait, & pluribus textibus juris firmat à n. 145. semper in Jure Canonico res odiosa fuerit pluralitas beneficiorum, etiam independentè ab eo, quòd sint incompatible propter plurtima incommoda, quæ ex hac pluralitate oriuntur, & propterea, ut ait. *n. 173.* conformius multò sit Juri Canonico, & Cõstitutionibus Pontificum & Concilliorum, vitare pluralitatem beneficiorum; adeoque multo melius & con-

solitius

ultius agat Episcopus pro bono regimine Ecclesie vitando, quantum potest, eam pluralitatem (etsi de cetero jus permittat haberi duo beneficia compatibilia ab uno pro sufficientia sustentationis; id enim est quasi mera indulgentia & permissio) concludit n. 154. non posse esse simoniam, dare beneficium sub conditione, ut fiat id, quod conformius est juri canonico, & utilius ad bonum regimen Ecclesie; nempe ut ad vitandam dictam pluralitatem renunciaret prius habitum; ac ita Episcopum non fore simoniacum, si dicat: *confero tibi beneficium sub conditione, ut agas id, quod conformius est juri canonico, & bono Ecclesie regimine, quale est, ut collato tibi tali beneficio resignes prehabitu.*

6. Quod si contra hanc rationem opponas illud, non inesse de jure, quod jus non precipit, etsi autem conformius sit juri vitare pluralitatem beneficiorum etiam compatibilium, jus tamen id non precipiat. Respondet n. 159. non inesse quidem dictam resignationem de jure precipiente, inesse tamen de jure consulente; non autem minus esse de jure, quod jus consultat, quam quod precipit; eod quod, cum juxta Apostolum amulari debeamus charismata meliora, id, quod jus approbat, ut melius & utilius Ecclesie, debeamus amulari ac sequi tanquam à jure injunctum. Quin & n. 162. ex eo dictam conditionem resignandi prehabitu inesse de jure etiam absolute; quia de jure absolute inest, ut Episcopus servet justitiam distributivam in distribuendis beneficiis, & ad hanc requiratur, quod abundantibus aliis, alii forte digniores non mendicent nihil habendo.

7. Denique tertiam ponit rationem à n. 163. nempe quod dato, illam conditionem resignandi prehabitu non inesse de jure, ad huc illa conditio non faciat collationem simoniacam ex eo; quod, licet omnis pactio, quæ fit circa spiritalia, aut spiritalibus annexa sit simoniaca, excipiat tamen ab hac regula translatio ab una Ecclesia ad aliam, sive fiat per modum permutationis, in qua invenitur pactum utriusque beneficiati; sive per modum translationis, modo id fiat auctoritate Episcopi. Si enim possit auctoritate sua Episcopus transferre personas facta prius inter beneficiatos invicem pactio, possit etiam transferre personas pactitendo pro bono regimine Ecclesie, eod quod, sicut pactio beneficiatorum honestatur, si fiat permutatio auctoritate Episcopi, ita honestandam etiam pactio, quæ facta fuerit ab Episcopo, pro utilitate & bono regimine Ecclesie. Pro qua ratione confirmanda adducit, quod docere ait Tho. Sanch. Lopez. Cordub. Eman. Rodriq. nempe, quod, si Episcopus det alicui tenue beneficium sub conditione, ut illud resignet, casu quo obveniat ei pinguius, licet possit dare pinguius sub ea conditione, quam promissit, nempe resignandi tenue prehabitu. Verum de hoc ipso pari modo dubitari potest, an non sit simoniacum, sub tali conditione conferre tenue; quod ipsum bene advertit Cardenas n. 167. dum ait: *vel utraque provisio, vel neutra est simoniaca.* De cetero, si contra hanc rationem opponas, quod, licet Episcopus habeat potestatem auctoritative, & potestative approbandi permutationes aliorum, & pacta in eis inita, non tamen ex inde sequatur, habere quoque illum potestatem approbandi & justificandi pacta à seipso inita; adeoque non sequatur, posse eum justificare pactioem initam cum eo, cui confert beneficium, dando illud sub conditione, ut aliud renunciaret. Ad hoc in-

quam, respondet n. 170. non habere quidem Episcopum potestatem approbandi pactioes ab ipso initas in proprium commodum, posse tamen illum approbare ab eo initas in utilitatem Ecclesie, & pro bono ejus regimine.

8. Circa quas probationes illud notandum, quod, licet prima & tertia hoc ipsum (nempe posse sine simonia conferri beneficium pinguius, ut dimittatur tenuius) firmet de Episcopo, utpote habente potestatem transferendi de Ecclesia una ad aliam, auctoritative permutationes, & sic paciscendi pro utilitate & bono regimine Ecclesie, nullatenus tamen probeant, posse id ipsum quoque inferiorem collatorem, aut resignantem, utpote destitutum dicta potestate. Procedat autem & de his probatio secunda; si enim dimissio beneficii tenuioris est conditio, quæ de jure inest, à quocunque collatore, veletiam resignante adjici poterit,

Questio 737. An simoniacum sit coram Ordinario resignare beneficium in favorem tertii ex causa permutationis, dum tertius ille non habet beneficium permutandum?

Respondeo: Talem resignationem esse eo ipso nullam & irritam, tenet Castrop. cit. p. 27. n. 12. citans Less. l. 2. c. 35. n. 100. Suar. ubi supr. n. 20. Garciam p. 11. c. 4. n. 10. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. g. 16. eod quod, si quis sciens, alterum non habere beneficium, sic resignet, non intendat permutationem, sed resignare simpliciter in favorem, quam resignationem Ordinarius nequit recipere. Si autem bonâ fide, putaus alterum habere beneficium, sic resignet, decipiatur graviter, errorque hic datus causam contractui reddat illum nullum & irritum, Rebuffo in pr. tit. de permut. n. 14. sententia contrarium, resignationem nimirum talem & collationem esse validam; Resignantem talem posse agere, ut resignatum beneficium tibi reddatur. Videtur quoque talis resignatio à sciente, resignatarium non habere beneficium permutandum, facta esse simoniaca; quia est resignatio duplex, in favorem coram Ordinario,

Questio 738. An simoniacum sit resignare cum pacto, ut resignatarius solvat expensas jam factas à Resignante in beneficio illo consequendo?

Respondeo affirmativè. Pirrh. ad tit. de renun. n. 91. (ubi etiam ait, esse id simoniacum contra jus non tantum Ecclesiasticum, sed etiam Divinum; idque quia supponit & tenet sententiam, quæ docet, emere vel vendere jus illud percipiendi finitus annexum rei, seu officio spiritali, esse simoniam juris divini) Azor. p. 2. l. 7. c. 27. g. 7. Castrop. loc. cit. n. 15. citans Less. ubi supr. n. 94. Suar. loc. cit. n. 29. Paril. l. 14. g. 7. n. 1. argumento c. super hoc. de renun. & c. cum pridem de pactis. Deducitur enim hic in pactum onus aliquod, quod de jure non inest resignationi, aut tali beneficio, quod propter hoc, quod istis impensis fuerit obtentum, plus estimari non debet, nec potest, non secus ac domus ideo carius vendi nequit, quia multis expensis eam obrines. Castrop. Pirrh. l. cit. tum etiam, ut Pirrh. quia illæ expensæ non fiunt in renunciando, vel conferendo beneficio ei, cui datur vel ceditur, nec fiunt simul in utilitatem ejus, cui fit resignatio, sed sunt prius factæ in utilitatem & commodum solum illius, qui resignat, & forte per plures annos ex

beneficio fructus percepit; adeoque expensæ illæ nec per se, nec per accideas conjunguntur spirituali beneficio, vel collationi ejus, quæ nunc fit illi, cui resignatur, ac proinde nullo jure, aut justo titulo possunt repeti ab eo, cui fit resignatio, sed, si petantur, pro ipso beneficio resignato petuntur, quod est aperte simoniacum.

Questio 739. An simoniacum sit, si Resignatarius solvat omnes expensas, quæ in conficiendis expediendisque literis Apostolicis factæ sunt, ita ut solvat etiam eas, quæ à resignante solvenda essent ob fructus, vel certam pensionem ei reservatam?

1. **R**espondeo fore simoniacum, si id faceret ex pacto præcedente tacito vel expresso, ut ei fieret resignatio *Garc. p. 1. c. 3. n. 147. Paris. l. 14. q. 7. n. 9.* citans *Nav. cons. 5. de simon.* & cum eis *Azor. cit. c. 27. q. 7.* Et sic utrumque, tam resignantem quam Resignatarium, in foro externo judicari simoniacum, ait *Paris. cit. n. 9.*

2. Limitat hoc ipsum *Azor. loc. cit. & Paris. n. 10.* si Resignatarius tantum, quantum impedit pro resignante in expeditione sua, retineat dein in primo termino solutionis pensionis, siquidem communi usu & consuetudine curiæ, ut inquitur, receptum est, ut quod Resignatarius in expeditione literarum pro resignante solvit in primo termino solutionis pensionis retineat seu detrahat. Et sic *Azor* tenet, excusari utrumque à simonia vi dictæ consuetudinis, si antecedenter de hoc inter eos convenit. Quod ipsum tamen rejicit *Garc.* expressè dicens, esse simoniacum, si de eo præcedente pacto conventum, etiamsi postea tantumdem retineat Resignatarius. Quin & ait, praxin non esse in contrarium, quidquid dicat *Parisius*, sed ut id licite fiat, requiri super hoc, & peti debere beneplacitum Papæ, sic quoque simoniacum esse, ait *ibid.* *Garc.* citato pro hoc *Suar. de relig. tr. 3. l. 4. c. 34. n. 19.* hæc & similia pacta; ut unus compemutantium solvat omnes expensas, vel expedit suis sumptibus Bullas ad utrumque permutantium pertinentes, nisi id ipsum Papæ declaratur, & is desuper consentiat. Item dum gratia & beneplacitum Papæ, ut v. g. expensæ faciendæ in expeditione fierent per solum resignatarium, obrenta ex falsa causâ expressa in supplicatione, puta, quia dictum fuit: *attentâ paupertate resignantis*: præcedente tractatu, fore confidentiam, seu simoniam confidentialem, tradit *Garc. loc. cit. n. 149.* eò quòd, cum dicta gratia sit subreptitia & nulla, negotium remaneat in statu, quo erat ante dictam concessionem, quo considerato constat de pacto illicito prohibito, & confidentiali, quod fuit consummatum, quia expensæ jam factæ, adeoque sequatur commissam confidentiam, non secus, ac ea indubitato commissâ fuisset securo effectu, seu factis expensis non obtentâ dictâ licentiâ faciendâ illas expensas, ut *Paris.* *de confiden. q. 46.* qui tamen id limitat juxta resolutionem *Rocæ in Aretina confidentia 23. Jan. 1693.* ut non procedat, seu non committatur confidentia, si clausula illa: *attentâ paupertate*: fuisset posita in supplicatione à Revisoribus, in scio resignantis & resignatario.

P. Lauren. Fori Benef. Tom. III.

Questio 740. An igitur pari modo simoniacum sit, dum ex conventionem resignantis & Resignatarii exprimitur major valor vero ad effectum, ut obtineatur à Papa reservatio pensionis, aut majoris pensionis super illo beneficio?

1. **R**espondeo negativè, *Paris. de confiden. q. 41. per* *Rocæ* potissimum n. 8. & ex eo *Garc. p. 11. c. 3. n. 40.* citantes *Nav. cons. 47. & 75. de simon.* Rationem dat *Paris. loc. cit. n. 9. & 10. juncto n. 17.* quòd simonia sit studiosa voluntas emendi, vel vendendi spirituale, vel spirituali annexum; intentio autem in hoc casu resignantis, & resignatarii non sit talis voluntas, sed pure intentio, ut resignatio admittatur cum reservatione dictæ pensionis, nullâ pecuniâ, aut re aliâ pretio aestimabili interveniente. Neque illorum intentio principalis fuit paciscendi in casibus prohibitis super re spirituali, sed ut resignatio admitteretur cum illa reservatione pensionis, & sic absque eo, quòd constitutio pensionis esset pretium renunciationis; neutraq; pars dederit, aut promiserit alteri quicquam in pretium rei spiritualis. Item n. 11. quòd nullibi caveatur in jure, quòd voluntas tacendi aliquid verum, vel exprimeri falsum ad obtinendum beneficium aut pensionem, quo non expresso Papa non concessisset, sit simoniaca; adeoque in præsentè casu resignans & resignatarius judicandi non sint simoniaci; cum pena non habeat locum, nisi in casibus expressis. Vide eundem pluribus dissolventem rationes in oppositum. Idem quoque esse, seu non implicare simoniam, aut confidentiam in aliis similibus casibus, v. g. quoties non fuit expressus verus valor aliorum beneficiorum habitorum per resignatarium, super quibus imposta est pensio pro resignante (quandoque enim non super fructibus beneficii resignati, sed super aliis habitis à resignatario imponitur pensio) ut resignationi consentiret, tradunt *idem. Paris. cit. 41. n. 24. Garc. cit. c. 3. n. 150.*

2. Cur verò potius in casu præcedentis questionis, quam in casu præsentis committatur simonia; hanc dat disparitatem *Garc. loc. cit. n. 150. & 151.* quòd in præsentè casu resignans & resignatarius simpliciter tractent de majore valore exprimendo, ut reservetur pensio inter eos conventa; non autem, quòd pensio sit solvenda à resignatario, non obstante, quòd reservatio sit subreptitia & nulla, & sic non sit conventio de solvenda pensione nulla & invalidè reservata; in casu autem præcedentis *quest.* resignans & resignatarius tractent, ut dictæ expensæ fiant per resignatarium, & ad colorandum hunc tractatum & pactum petunt beneplacitum Papæ, cum dicta clausula: *attentâ paupertate*, cum tamen hæc clausula sit falsa, & sic in effectu expensæ fiant per resignatarium ex pacto; quia non tractant simpliciter de petendo à Papa, quòd solutio expensarum fiat per resignatarium, attentâ paupertate resignantis, sed de expensis faciendis per resignatarium beneplacito Papæ cum dicta causâ falsa.

Questio 741. An simoniacum sit resignare, ut Resignatarius solvat expensas factas à resignante in beneficio jam obtento, v. g. in reparanda Ecclesia, vel domo beneficiarii, in fundis beneficalibus meliorandis?

Hh

1. Respon-

Respondeo: Ad hanc quaestionem absolute negativè respondere videtur Pirh, ad tit. de renunc. n. 91. in fin. dum ait: si resignans expensas fecit in bonum ipsius beneficii, seu Ecclesiae. v. g. beneficium vel Ecclesiam suis sumptibus recuperavit ab haereticis, vel pretio redemit, tunc sine simonia, & iuste possit expensas illas repetere; quia subintelligendum videtur pacificendo de dicta impensarum refusione in resignatione; cum proponat ibi quaestionem, an renunciatio beneficii cum pacto solvendi expensas sit simonia.

2. Ad eandem quaestionem respondere videntur sub distinctione Felin. conf. 11. n. 6. & cum eo Paris. l. 14. q. 7. n. 46. dum resignare, ut Resignatarius solvat expensas factas in certis massariis Ecclesiae, simoniam volunt, si resignans impensas illas fecit ex bonis Ecclesiae; secus, si eas fecit ex bonis propriis, credo, intelligunt patrimonialibus. *Massaria* siquidem, vel *massarium* dicitur instrumentum massae rusticum, vel etiam ipse mansus hac suppellectile instructus. *Mansus* vero, sive *mansus mansum*, vel etiam *massa, massum* significat certum agrorum seu praediorum, ac possessionum collectionem vel portionem, in qua etiam coloni aedes sunt. Vel etiam *mansum* significat Curiam, & sic *mansus Ecclesiae* dicitur ea agri portio, quae ipsi beneficio in dotem assignari solebat, vel presbytero Ecclesiae deservienti cum aliquot mancipiis. Ut haec omnia videre est in glossario Caroli du Fresne. Traditque Paris. *ibidem* n. 47. ex eodem Felin. loc. cit. n. 6. Innoc. & Abb. in c. ult. de pecul. clericor. Archid. in c. 12. q. 4. & quos citat; quod, dum sumus in dubio, num facta expensa ex bonis Ecclesiae, an verò ex bonis propriis, praesumendum factas ex bonis Ecclesiae, & consequenter non posse eas repeti; cum, ut habet idem Paris. n. 48. citatis Covar. n. 7. inc. 1. de restibus. & *ibid.* Abb. & DD. aliis. Innoc. Jo. And. gl. in c. cum in offic. tit. cod. Barbat. c. 69. col. ante penult. l. 3. & c. omnia bona Praelatorum & Clericorum post acceptam dignitatem, & beneficia praesumantur esse de bonis Ecclesiae, & de bonis Ecclesiae, cui praescribebantur, acquisita, nisi contrarium probetur; ac ideo, ut Paris. n. 49. citato Felin. in c. ex literis. n. 3. de constitut. Bertach. de Episc. p. 4. q. 3. Ecclesia habeat fundatam intentionem super omnibus bonis à Praelato defuncto possessis.

3. Verumtamen huic doctrinae, quod ad posterius illud, nimirum, quod absque simonia hoc modo fieri possit resignatio, dum expensa facta ex bonis propriis, contradicit, seu contrarium sentit Gamb. in c. 1. n. 137. de rev. permut. in 6. citatus à Paris. n. 46. quae sententia Gambari non videtur carere fundamento; eò quod, etiam si aliàs successor in beneficio teneatur solvere praedecessori, aut ejus haeredibus impensas ab eo factas ex bonis patrimonialibus in conservandis, vel meliorandis praediis beneficii, ea tamen adhuc non videatur esse obligatio seu conditio talis, quae jure inest, seu annexa est illi beneficio, adeoque talis, quae licite possit in pactum deduci in resignatione illius, qualis est obligatio illa, v. g. certam summam exponendi in sacra recta Ecclesiae servanda, quoties beneficium tale confertur alteri, ubi Fundator in ejus fundatione sic statuisset, quae proinde tanquam conditio à Resignatario servanda deduci potest in pactum. Quamvis obligatio dicta, si quae est, solvendi expensas illas factas in conservandis, vel meliorandis beneficii bonis vicinè contingat ipsum beneficium, utpote quod per expensas illas reddi-

tur fructuosius Resignatario, quam obligatio solvendi expensas, quas Resignans fecit in consecutione illius, utpote ex quibus nihil commodi habet Resignatarius; & vel hinc minus subiecta simonia videri posset talis resignatio quam illa, quae ea lege resignaret beneficium, ut Resignatarius solvat resignanti, quae aliunde jam contraxerat apud eum debita.

Quaestio 742. An simoniacum resignare ea lege, ut Resignatarius reparat Ecclesiam, in qua situm beneficium, vel certam summam in illam reparationem conferat, admittit ibidem Sacramenta &c.

Respondeo: Si haec & similia onera jam antequam possessori illius (puta à fundatore, vel etiam Episcopo seu Ordinario, vel ex legitima conventionne, v. g. Capitularium, vel per legitimam praescriptamque consuetudinem) non fore simoniam, sub hac expressa conditione resignare; exprimi siquidem, seu expresse in pactum deduci ea possunt in collatione, praesentatione, resignatione beneficii, quae ei jure annexa sunt, ut Paris. l. 14. q. 7. n. 23. Azor. cit. c. 27. q. 6. cum Nav. in man. c. 23. n. 100. & communi. Secus, dum istiusmodi onera de jure antecedenter imposita non sunt. Paris. *ibid.* juncto n. 24. citans Redoan. de simon. p. 2. c. 11. in fine. Azor. loc. cit. q. 8. Et sic jam simoniacum erit, resignare ea lege, ut Resignatarius, ubi beneficium resignatum obtinuit, pendat certam summam distribuendam inter Capitulares, nisi excuset legitima praescripta & non reprobata consuetudo.

Quaestio 743. An simoniacum sit resignare in favorem alicujus (idem est de conferre job recompensam, seu remunerationem servitorum praestitorum?)

Respondet Paris. cit. q. 7. n. 36. citatis Abb. Anan. Felin. in c. cum essent. de simon. Innoc. in c. tua. de stat. & qualis. fore simoniam, si ad pactum & conditio; secus, si non ad pactum aut conditio. Verum conformius ad damnatam ab Innoc. undecimo hanc propositionem, quae est in ordine 45. dare temporale pro spirituali non est simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed datur tanquam motivum conferendi, vel efficiendi spirituale: vel etiam quando temporale sit solum gratia compensationis pro spirituali, aut contra.

2. Respondendum est etiam independentè ab eo, quod id antecedenter in pactum deductum fuerit, esse simoniam, dum quis obsequia, quae compensare debet mercede temporali, compensare velit collato (idem est, resignato in eum) beneficio ecclesiastico; cum talis compensatio sit virtualiter venditio, & commutatio beneficii pro obsequio temporali, & datio beneficii pro obsequio temporali, & datio beneficii propter munus ab obsequio tanquam propter finem principalem. Cardenas. in Crisi Theolog. super 65. proposit. damnat. ab Innoc. XI. differt. 27. n. 111. Ubi etiam ait, aliud & nullum vestigium simoniae esse, si Dominus ad aequo pretio compensavit obsequia famuli, is tamen occasione famulatus invenerit gratiam apud Dominum, ita ut hic inclinatur ad gratis omnino conferendum (vel quod idem est, resignatum) famulo beneficii.

Questio 744. An simoniacum sit resignare (vel, quod quò ad præsens institutum idem est, conferre) alteri beneficium ad consequendum aliquid temporale tanquam finem; & econtra dare seu exhibere temporale aliquid ad obtinendum beneficium per resignationem, vel collationem, aut etiam præsentationem?

Respondeo ad hanc questionem fundamentalem, unde aliarum plurimum resolutio dependet, Primò. Si temporale illud est finis intrinsecus rei illius spiritualis aut annexæ spirituali, datio illius rei spiritualis, ob hunc finem intrinsecum temporalem, non est simoniaca. Ad eòque simoniaca non est collatio, vel resignatio, uti nec petitio, & acceptatio beneficii, ut Collatarius, vel Resignatarius habeat, unde vivat; cum beneficia ab Ecclesia propter sustentationem vitæ Clericorum, & temporale subsidium, tanquam finem suum intrinsecum instituta & ordinata sint. Cardenas *loc. cit. n. 89.* Siquidem hac ratione nullus intrat contractus non gratuitus circa spirituale, aut spirituale annexum (qualis est omnis simonia; cum definitur, quòd sit studiosa voluntas emendi, vel vendendi spirituale aliquid, aut spirituale annexum, veniente nomine venditionis, & emptionis omni contractu non gratuito. D. Tho. 2. 2. q. 100. a. 1. ad 5.) non formaliter, nec æquivalenter talis, dum ex isto fine conferens, aut resignans nihil paciscitur (non enim obligat resignatarius, ut vitam sustentet) neque dat spirituale pro temporali, sed omnino gratis & liberaliter, respiciendo purè utilitatem Collatarii, vel Resignatarii. Ac proinde responsio hæc non subjacet damnationi illi, quæ damnata est ab Innoc. XI. hæc propositio in ordine 46. *id quoque locum habet* (nempe quòd dare temporale pro spirituali non sit simonia) etiam si temporale sit principale motivum dandi spirituale, imò etiam si sit finis ipsius rei spiritualis, sic ut illud pluris æstimetur, quàm res spiritualis: tum quia, ut dictum, non datur spirituale pro temporali, nec fit contractus; tum quia temporale in hoc casu est motivum, & finis intrinsecus quidem, sed minùs principalis, siquidem sustentatio vitæ non est finis intrinsecus spiritualitatis, sed temporalitatis præbendæ seu beneficii, finis autem intrinsecus ille, ad quem ordinatur temporalitas præbendæ, est finis minùs principalis, & finis intrinsecus spiritualitatis, seu ad quem ordinatur spiritualitas præbendæ, est magis principalis, nempe commodum spirituale. Et sic desiderans, petens, & acceptans præbendam (si rectè & ordinatè procedit) non petit, aut accipit præbendam propter sustentationem vitæ tanquam finem principalem, sed tanquam finem intrinsecum minùs principalem. Jam verò propositio damnata dicit, non esse simoniam, etiam si temporale sit principale motivum dandi spirituale. Cardenas *loc. cit. n. 98. juncto num. 95.* proinde

2. Respondeo secundò: Facere, seu dare spirituale aliquid ob commodum temporale tanquam propter finem principaliter intentum est simoniacum; secus, si intendatur principaliter bonum spirituale, & secundariò bonum temporale, v. g. Beneficiatus frequentans chorum propter distributiones, aliàs non iturus, dum respicit distributiones quasi finem sui operis principaliter intentum,

P. Leuren. Fori. Benef. Tom. III.

peccat mortaliter, & committit simoniam (cujus contrarium, nempe id non esse simoniam, saltem ex natura rei, seu quòd idem est, jure divino naturali, expressè tradit Pirhi, *ad tit. de simon. n. 130.* eò quòd intendere lucrum temporale, etiam tanquam finem principalem non sit emere, vel vendere rem spirituale, si non intendatur lucrum principaliter tanquam pretium, sed tanquam debitum sustentationis stipendium, vel tanquam Eleemosyna gratis oblata) si autem habet principalem finem Deum, seu cultum divinum, ad distributiones verò respicit secundariò, non quasi in finem, sed sicut in id, quòd est necessarium ad sui sustentationem, constat, quòd non vendat actum spirituale, & ita simoniam non committit, nec peccat. Sic enim distributionum acceptio non erit causa, quare vadat ad Ecclesiam, sed propriè hujusmodi determinatio, quare nunc vadat, & non alià vice. D. Tho. *quodlibet. 8. à n. 11.* & ex eo Cardenas *loc. cit. n. 99.* Pari modo erit simoniacus, qui celebrat propter stipendium tanquam finem principaliter intentum; secus, si principaliter propter salutem animæ, & secundariò propter stipendium, quatenus deserviens ad sui sustentationem. Item qui cupit nunc baptizari, dum se offert occasio accipiendi amplum donarium, v. g. à patrino, aliàs adhuc dilaturus Baptismum, si suscipit Baptismum nunc ob illud donum tanquam finem principaliter intentum, est simoniacus; secus, si suscipit Baptismum propter salutem animæ, & secundariò vult baptizari nunc, ne amittat occasionem donarii illius; cum hoc modo commodum temporale est tantum impulsivum. Cardenas *loc. cit. n. 102. & 103.* Ratio responsionis jam indicata est ex S. Thoma. nempe quòd, qui actionem spiritualem facit, aut spirituale quid exhibet ob commodum temporale tanquam ob finem principaliter intentum, æquivalenter vendit actionem illam spirituale, seu spirituale illud, non secus, ac serviens Domino propter mercedem, vendit actionem, & servitium suum Domino; secus verò, si commodum temporale secundariò intendatur. Cardenas *n. 100.* ubi etiam addit, quòd, si dans de suo, & sine ulla obligatione dandi tali, v. g. distributiones frequentanti chorum (vel, quòd idem esse videtur, legenti sacrum) sciret, velle illum eas, vel illud recipere propter commodum temporale ab eo principaliter intentum, utrumque fore simoniacum, quia alter venderet actionem suam, v. g. frequentationem chori, lectionem sacri, & alter eam emeret.

3. Respondeo tertio: Dum datur temporale aliquid propter beneficium obtinendum, etiam tantum tanquam propter finem minùs principalem, adhuc erit simoniacum, si illud, quòd datur, alliciat, & moveat animum conferentis, vel resignantis beneficium, aut præsentantis ad illud; Secus, si id non alliciat ad collationem, resignationem, præsentationem, v. g. qui dat gratiò de cetero munus alicui, ut is secundum statum suum, quo fortè non nihil exciderat, decentius vivat, intendendo hoc ipsum principaliter, seu tanquam finem principalem suæ donationis, intendat tamen simul secundariò, ut donatarius sibi cõferat resignet vel, beneficii suum, vel ad illud præsentet, est simoniacus; quia dat quòd alliciat illum ad conferendum, vel resignandum beneficium. Econtra famulatur quis alteri propter mercedem temporale tanquam finem principaliter intentum; secundariò tamen,

Hh 2

etiam

etiam cum spe aliqua obtinendi ab eo beneficium; unde dicitur famulari propter beneficium obtinendum tanquam finem minus principalem & indirectum, non est per hoc simoniacum (nisi perventio, & tunc intendat beneficii primario per famulatum suum) quia solus famulatus æquali mercede compensatus non allicit animum ejus, cui famulatur, ad conferendum famulanti beneficium. Cardenas *loc. cit.* n. 105. & 106. qui id ipsum, à n. 107. probat ex c. *etsi quæstiones, de simon.* ubi dicitur: quod scriptum est, beatus, qui excutit manus suas ab omni munere, de illis donis dictum est, que accipientis animum allicere, & pervertere solent; & additur: que voluntatem recipientis inclinare vel movere non debent, non tamen Ecclesia Romana interpretari consuevit, accipientem in his delinquere, vel donar. rem. Ex cujus textus prior parte infert, dantem munera, que recipientis ea animum allicere, vel pervertere solent, quamvis dicat, se dare propter affectionem beneficii tanquam finem secundarium, committere simoniam; quia revera dat munera, ut per ea sibi parat viam ad beneficium. Quod postremum, nescio, an rectè inferat Cardenas; cum non omnis, qui dat munus, quod inclinare potest recipientem ad faciendum aliquid, eò ipso det illud, ut illum alliciat ad tale quid faciendum. Econtra ex posteriore textus illius parte infert, non fore simoniacum dantem munus ab obsequio, seu exhibentem famulatum taliter, ut per illum non moveat, aut inclinaret ad dandum beneficium, licet spem habeat perveniendi hac ratione ad beneficium tanquam finem secundarium. Quod saltem fat efficaciter confirmatur ab eodem num. 109. à posteriore, nempe, quod durum sit damnare omnes famulos, & familiares Episcoporum, & Cardinalium, qui cum hac spe obtinendi beneficium famulantur illis, & in hoc sensu respiciunt secundario præbendam. Rectè tamen monet eosdem Cardenas nu. 110. quod, cum facile intentio illa pervertatur, & inflectatur ad respiciendum beneficium, & hoc sensu dicatur famulari propter beneficium tanquam finem principalem famulatus sui, ut caveant, ne famulatum, simile munus ab obsequio præstent principaliter ob promotionem ad beneficium; vel etiam, ut expressè ait, cum animo alliciendi suo famulatum voluntatem Episcopi ad talem promotionem.

Questio 745. An simoniacum sit dare tanquam gratuitam compensationem (hoc est, que fit ex gratitudine, sive propter debitum gratitudinis, verum vel existimatum, quaque longè diversa est à gratuita donatione, utpote que fit ex mera liberalitate, ita ut non detur ob nullum debitum, neque iustitia, neque gratitudinis, neque cum ullo onere. Et prout gratuita donatio in presenti condistinguitur à purè spontanea donatione remuneratoria) temporale pro spirituali, vel contrà, v. g. dare temporale aliquid pro beneficio resignato, vel collato, vel presentatione ad illud; vel beneficium resignare, conferre pro temporali aliquo sibi dato aut exhibitio?

1. **R**espondeo affirmativè. Cardenas *loc. cit.* à nu. 38. juxta damnationem factam ab Innocentio XI. hujus propositionis: *simonia non est dare temporale pro spirituali, vel contrà, quando temporale est*

solùm gratuita compensatio pro spirituali, aut contrà. Sic itaque simoniacum erit, resignare (idem est de conferre, præsentare &c.) beneficium cum pacto, ut resignatarius se gratum exhibeat, seu ex gratitudine det certum quid temporale; seu resignantem resignatario imponere novam obligationem (intellige, præter obligationem naturalem antidoralem) implendi obligationem antidoralem, dando sibi ex gratitudine donum temporale. Cardenas *loc. cit.* à n. 39. citans n. 43. Suar. *to. 1. de relig.* l. 4. de *simon.* c. 5. nu. 11. ubi dicit, hanc non esse palliatam, sed manifestam simoniam, & num. 44. Gibalinum *tr. de simon.* q. 18. *Confessario 3. n. 5.* ubi dicit, hanc sententiam passim rejici; & gravi notà configi tanquam temerariam, & re ipsa simoniacam, quam, si sequamur, rerum omnium confusionem inducendam, & omnes dicturos, se pacifici de aliquo temporali pro spirituali tanquam de antidoro, & non de pretio, eaque simulatione recturos omnes conventiones simoniacas magno animarum damno, vagaturam simoniam, & omnia sacra contaminaturam. Etsi alias oppositam illam sententiam, nimirum licere pacifici de dando ex gratitudine, dono temporali pro re spirituali, aut spirituali annexa alias docuit Diana, *p. 2. li. 2. Miscell. resol.* 39. & p. 10. *tr. 5. Miscell. resol.* 5. & p. 11. *tr. 5. resol.* 40. citans pro se Gaspar. Hurtad. Machado. Tannerum, Felin. &c. (quorum tamen plures id non tenere, sed hoc solum, quod resignans petere possit, ut resignatarius impleat obligationem antidoralem, sine eo; quod is subeat novam obligationem, inquit Cardenas *loc. cit.* n. 4.

2. Responsonis, & consequenter damnationis opposita sententia varias probationes adducit Cardenas à n. 46. quæ in hanc ferè recidunt, quod obligatio naturalis antidoralis, quæ nascitur ex ipsa datione beneficii, & quæ obstringitur eo ipso, qui accipit aliquod beneficium, non determinet aliquid temporale, per quod compensari debeat beneficium acceptum; cum sufficienter ea obligatio naturalis antidoralis expleatur, quod fundet pro eo preces, & teneatur soluta ad gratificandum, pro ut acceptor beneficii spontaneè elegerit. Adeoque jam, qui pro collato beneficio determinatè temporale quid exigit; exigit aliquid supra ipsam obligationem antidoralem ultra debitum gratitudinis, & ad quod illum ipsa obligatio antidoralis illa non astringit, & consequenter obligando illum ad aliquid, ad quod non tenetur ex gratitudine, imponit illi novam & onerosam obligationem, & sic confurgit contractus onerosus, in quo datur temporale pro spirituali, adeoque evidenter committitur simonia, dum jam non datur pecunia ex obligatione antidorali, sed ex contractu oneroso.

3. Nec dicas primò: Obligatio antidoralis de jure inest in quolibet recipiente beneficium; ergo non est simoniacum pactum de antidorali obligatione implenda; quia pacifici de eo, quod de jure inest, non est simoniacum. Nam obligatio antidoralis de præstando obsequio aliquo ad placitum rationale recipientis beneficium inest de jure: non verò obligatio antidoralis de præstando tali determinato obsequio per exhibitionem doni temporalis. Cardenas *loc. cit.* n. 57. & 58. Neque dicas secundò: Per receptionem beneficii subiens eo ipso obligationem antidoralem, potest sponte offerre impletionem illius obligationis faciendam determinatè per aliquid temporale; sed hæc promissio accepta

acceptata à conferente beneficium est pactum de tali determinata implentione, ergo fieri potest pactum de adimplenda obligatione antidorali per aliquod temporale, adeoque de tali compensatione gratuita. Nam ad summum potest promittere adimplere obligationem antidoralem determinatè per aliquod temporale, non contrahendo ex illa promissione novam obligationem ultra antidoralem, sed manendo in sola obligatione antidorali, ita ut determinare quidem se possit ad dandum illud temporale, citra tamen, quòd propterea maneat obligatus ad dandum illud; cum non intenderit se obligare ultra id, ad quod obligabatur obligatione antidorali, quæ obligatio aliter sufficienter impleri potest. Hinc si dicta promissio aliud nihil est, quàm commemoratio & recognitio obligationis antidoralis, non inducens novam obligationem, sed relinquens promittentem non obligatum ad talem compensationem, quam sponte obtulit, sed potentem mutare in aliud obsequium, fundendi, v. g. pro benefactore preces, non erit simoniaca talis promissio; secus, si ea ampliore obligationem quàm purè antidoralem superaddat. Cardenas *loc. cit. n. 59.* citans Suar. *l. 4. de simon. c. 45. n. 9.* Et quidem addit Cardenas *n. 61.* in fine, hoc procedere magis in speculatione, quàm in practica, in qua verba promissoria practice solent relinquere homines in nova obligatione ultra antidoralem. Nec dicas tertio: non dari simoniam, nisi ubi datur temporale tanquam pretium rei spiritualis, vel contrà; illud autem temporale, quod datur etiam cum pacto expresso ob gratitudinem, non datur tanquam pretium. Nam etsi simonia definiatur sub terminis emptionis, & venditionis, & pretii, nomine tamen venditionis, & emptionis in hac materia intelligitur quilibet contractus onerosus, seu non gratuitus, aut commutatio spiritualis pro temporali, aut contrà juxta expressa verba D. Thomæ paulò supra data, Cardenas *n. 62. & 63.*

4. Atque ex his vides, quid dicendum ad hunc casum ordinariū, dum aspirans ad beneficium, seu resignatarius non volens determinare certam pecuniam, aliudve temporale, dicit solummodò resignaturo: *confide in me, sum vir honestus, ero tibi gratus*; nimirum non continere ea simoniam, si succedere exponendo solum per ea suam obligationem antidoralem, proferantur; secus, si taliter proferantur, ut attentis circumstantiis significetur intentio dandi temporale pro spirituali. Quamvis enim prolatio istorum verborum nudè sumpta non significet aliquod munus temporale tribuendum, ex circumstantiis tamen & communi usu & modo loquendi inter ejusmodi Clericos usitato, verè significat, tribuendam esse compensationem temporalem; qui autem promittit, se daturum ex gratitudine compensationem temporalem, juxta dicta novam inducit obligationem antidoralem. Cardenas *loc. cit. n. 65. & 66.* qui etiam *n. 67.* subjungit, fore hanc simoniam non mentalem, sed & conventionem subiacentem pœnis Canonis; eò quod, cum ea verba inter eos ita sint accepta, ut significat promissionem compensationis temporalis, non sit simonia tantum ex intentione, sed etiam ex significatione verborum, & signis externis.

Questio. 746. An simoniacum sit, Resignatarius (& in genere recipientem aliquid spirituale, vel spirituali annexum) facere resignanti beneficium, vel danti spiritualem donationem merè spontaneam, gratuitam, purè liberalem, in hoc distinctam à compensatione gratuita, quod non sicut illa detur pro spirituali, quamvis fiat precedente datione rei spiritualis?

1. Respondeo primò: Quasi supponendo, posse hoc ipsum quoque prohiberi ab Ecclesia. Castrop. *de simon. d. 3. p. 5. n. 1.* (quamvis is non satis in hoc videatur distinguere donationem merè spontaneam à gratuita compensatione, vel à medio consequendi spirituale tanquam finem, dum ait, posse Ecclesiam donationem temporalem non solum onerosam, sed etiam gratuitam, si fiat pro spirituali consequendo, prohibere ob reverentiam rerum sacrarum, & ne videantur commutari, & donis temporalibus obtineri) Cardenas *in Crisi super 46. quest. damnatus ab Innoc. XI. dissert. 27. num. 70.* in terminis expressis in questione citans Suar. *l. 4. d. simon. c. 49. n. 5.* Gibal. *de simon. q. 18. consecr. 2. n. 2.* Ecclesia siquidem non solum prohibere potest actiones ex se pravas, sed etiam eas, quas judicat asserre suspicionem aut speciem mali, juxta illud Apostoli *1. ad thessalon. 5. ab omni specie mali abstinete*; Jam verò Ecclesia rectè judicare potest, donationes gratuitas factas à recipientibus spiritualia habere suspicionem & speciem mali, & quidem simoniæ, ergo. Cardenas *loc. cit. n. 71. & 72.* Neque obstat, quòd præsumptio hæc seu species mali, nimirum pacti initi, in qua fundatur hæc lex prohibens, hic & nunc possit esse, & sit quandoque falsa. Nam quando præsumptio, sive vera sive falsa, ipsa censetur indecens respectu rerum, spiritualium, seu secum asserre indecentiam, aut nocumentum, aut aliud grave inconveniens, uti contingit in præsentibus, & lex fertur propter illam indecentiam, & nocumentum vitandum, quod affert actio aliqua, non cessat adhuc finis, etsi præsumptio sit hic & nunc falsa, & consequenter lex pergit obligare. Cardenas *loc. cit. num. 75. & 76.*

2. Respondeo secundò: Dum Ecclesia tales actiones prohibere potest intuitu religionis, ut satis ostendit ratio allata à Castrop. & Cardenas, si eas intuitu religionis prohibuit, erunt simoniacæ. Cardenas *loc. cit. n. 74.* citans Suar. *ubi ante.* Dum enim Ecclesia prohibet actionem intuitu religionis, violatio illius prohibitionis est irreligiosa & sacrilega, adeoque spontanea illa donatio facta contra prohibitionem talem foret imprimis sacrilega: dein, cum prohibitio talis donationis non fieret utcumque intuitu religionis, sed quis illa donatio, licet spontanea, haberet speciem mali, & commutationis temporalis pro spirituali, adeoque jam esset irreligiosa & sacrilega, non utcumque, sed in eodem ordine, in quo est commutatio temporalis pro spirituali. Cardenas *loc. cit. n. 74.*

3. Neque opponas: Non videri adhuc tali gratuita donationi convenire definitionem simoniæ, utpote quæ definitur, studiosa voluntas emendi, vel vendendi aliquid spirituale, vel spirituali annexum, ita ut juxta D. Thom. & DD. passim litte verbis comprehendatur omnis contractus non gratuitus, qualis non est dicta donatio. Nam re-

sponder Cardenas *loc. cit.* n. 78. cum Suar. *loc. cit.* definitiones rerum moralium intelligendas esse in eo sensu, qui colligitur ex dispositionibus Ecclesie; adeoque si Ecclesia intuitu Religionis prohibeat non solum contractus onerosos, sed etiam eas actiones, quæ habent speciem & suspensionem talium contractuum, quia talem suspensionem censet indecentem respectu rerum spiritualium, dicendum esse, quod definitio illa simoniæ intelligi quoque debeat de contractu existimato, prohibito ut tali.

4. Neque præterea opponas cum Gonetio in *differtat. de probabilitate*, n. 147. (ubi assumpto hoc principio ex Durando, quem refert Suar. *to. I. de relig. tr. 3. l. 4. c. 7.* negat contra communem, dari simoniam ullam juris purè humani, illamque esse penitus chimericam) cum Ecclesia nequeat mutare rerum naturas, prohibitione sua efficere non posse, ut hæc gratuita donatio, quæ ex natura sua, nec etiã jure divino (intellige, positivo) est simoniaca, evadat per illam prohibitionem simoniaca. Nam per hoc, quod detur simoniæ juris humani, sive quod actio, quæ ex se non erat simoniaca, reddatur vi talis prohibitionis simoniaca, non mutari rerum naturas, patet ex obvis exemplis. Sic minime mutar rerum naturas, dum prohibendo vesci carnibus die veneris, reddit illud malum, quod ex se malum non erat. Sic dum Ecclesia, ad quam pertinet determinare cultum, quo veneranda est Eucharistia, prohibendo, ne ea sumatur à non jejuno, facit vi hujus sui præcepti, ut sit sacrilegium, quod ante hoc præceptum ne quidem malum erat, non mutat naturam sumptionis Eucharistiæ; quin potius ipsa natura rei postulat, quod, dum Ecclesia id præcipit ob reverentiam Eucharistiæ, qui violat hoc præceptum, delinquat contra reverentiam debitam Eucharistiæ. Pari modo, dum præcipiendo ex motivo religionis, neminem privatâ auctoritate commutare suum beneficium cum alterius beneficio, quod prius erat licitum, facit, ut id evadat illicitum irreligiositate simoniæ. Idem est, dum Trid. *sess. 24. c. 18.* statuit, ne quisquam detur etiam gratis & liberaliter examinatio occasione examinis ad Parochiam, alioqui vitium simoniæ incurrat; minime Ecclesia mutavit naturam simoniæ, aut etiam actionum istarum, ideo præcisè malarum & simoniacarum, quia ab ea tali motivo prohibita. Cardenas *loc. cit.* n. 10. & 11. remittens ad Suar. *cit. c. 7.*

5. Respondeo tertio: Num verò de facto ab Ecclesia donationes purè gratuita facta occasione accepti alicujus spiritualis prohibita sint tanquam simoniaca, de hoc inquam non convenit inter AA. nam primò negativam tenent. Castrop. *loc. cit.* n. 6. hæc expressis: non invenio ullibi gratuitam aliquam donationem prohibitam ab Ecclesia intuitu religionis, & tanquam simoniacam tam ex parte recipientis quam conferentis; imò neque aliquam donationem onerosam, quæ venditio aut emptio non sit, extra materiam loquor beneficiorum (per quæ verba parenthesis, inclusa censere videtur à contrario, in materia beneficiorum donationem onerosam, abique eo, quod venditio aut emptio sit, non verò aliam donationem merè gratuitam esse ab Ecclesia tanquam simoniacam prohibitam) in & foro conscientie: nam in foro externo, quoties donatio fiat cum onere dandi spirituale, nisi jam sit ab Ecclesia approbata, semper præsumitur dari pro ipso spirituali in commutationem, ac

primò ut simoniaca puniatur; in foro tamen conscientie simoniaca non erit, sed vel injusta, vel aliud vitium. &c. Idem cum Castrop. docet Gibal, *loc. supra cit.* apud Cardenam, *cit. differt.* 27. n. 80. Econtra affirmativam tenet Cardenas *ibid.* n. 81. & in eandem inclinare ait Suar. *l. 4. de simon. c. 49.* nempe, in materia Ordinum de facto prohibitam tanquam simoniacam donationem purè liberalem. Et primò quidem, dum Trid. *sess. 21. c. 1.* ait: nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, nec pro literis dimissionis, etiam sponte oblatum, Episcopi & alii Ordinum collatores, aut eorum ministri quovis prætextu accipiant &c. prohiberi autem his verbis tam donationem illam merè gratuitam, quam receptionem illius, ex eo probat Cardenas *nu. 82.* quod in proœmio dicitur: quoniam ab Ecclesiastico Ordine avaritia suspicio abesse debet &c. & suspicio avaritiæ sit suspicio contractus onerosi, in quo datur temporale pro spirituali, quodque non solum indecens sit & irreverens contractus onerosus, quo datur temporale pro ordine suscipiendo, sed etiam censetur à Concilio irreverentem & indecentem sacris Ordinibus suspensionem talis contractus; motivum autem prohibendi actionem propter suspensionem contractus talis onerosi sit ejusdem rationis, ac motivum prohibendi actionem propter verum contractum onerosum. Verum subjungit Cardenas, scire se magni nominis AA. (inter quos est Castrop. & quem is citat, Lessius. *l. 2. de just. c. 35. n. 61.*) in hac prohibitionem nullam agnoscere simoniam, sed vel injuriam vel inobedientiam, vel avaritiam. Quin & Castrop. *loc. cit.* citans Less, *ubi ante. nu. 72.* Salzedo. *in præf. crimin. c. 27. n. 123.* Man. *ro. 2. sum. c. 56.* addit, hoc decretum intelligendum non nisi de dantibus sponte ante Ordinem susceptionem, & de iis, qui post Ordinationem ex obligatione præcedente tribuunt; non de iis, qui post Ordinationem sponte dant aliquid. Secundò, dum Trid. *sess. 24. c. 18.* quod ad Examinatores pro Parochiali sic statuit: *caveant, ne quisquam propterea occasione hujus examinis* (per quæ verba satis constare videtur, quod loquatur Concilium de donatione purè gratuita & liberali; cum non dicat pro examine) accipiant, alioqui simoniæ vitium tam ipsi, quam dantes incurrant. Verum, neque per hoc decretum liberalem donationem prohibitam esse, sed solummodò donum, quod tanquam pretium daretur, tenet, & pluribus stabilis Castrop. *loc. cit.* n. 3. De cetero neque ipse Cardenas in hac materia omnino rigidus, ullam de eo mentionem facit, num dare purè liberaliter aliquid occasione accepti vel resignati beneficii sit simoniacum, aut vitium ab Ecclesia.

6. Porro in dubio, num temporale datum sit merè gratuito, au verò per modum pretii, vel etiam ex obligatione aliqua ultra antidotalem, consideranda sequentia ex Pirh, *ad tit. de simon. n. 131.* Primò qualitas personæ dantis, & recipientis, an dives, an pauper; cum donum respectu divitis parvum possit esse magnum respectu pauperis. An amicus, consanguineus; cum facile inter conjunctos præsumatur liberalis donatio: sic etiam nobilitas personæ per se est indicium gratuitæ donationis: sic attendenda etiam integritas morumque honestas in dante, ac recipiente, ob quam præsumitur quoque donum temporale ex mera liberalitate profectum. Pirh. *loc. cit.* citans Suar. *l. 4. de simon. c. 36. n. 12.* Secundò consideranda quantitas dati, si enim ea sit nimis magna, non censetur libera-

beraliter data; quia nemo præsumitur suum prodigere: Si autem nimis parva, seu modici pretii, pro nihilo reputatur, quia verisimile non est, dari pro re tam præstante, ut est res spiritualis: Si est mediocri, consideranda hæc quantitas in ordine ad personam dantis & accipientis, & si data est pecunia numerata, etiam modica quantitas sufficit ad præsumendam simoniam, si non adit causa honestans: Si autem res data sit pertinens ad cibum & potum, & in modica quantitate, pro nihilo reputatur, Pirh. loc. cit. juxta c. *exi* questiones. de simon. Tertiò circumstantia temporis seu occasio donationis; urgente enim necessitate, quia hæc & nunc quis indiget re illa temporali, dans censetur potius dare liberaliter ad subveniendum necessitati, Pirh. loc. cit. ex Abb. in cit. *exi* questiones. n. 3. Sic considerandum, an munus temporale detur ante receptam rem spiritualem; tunc enim non ita facile præsumitur datum ex liberalitate, sed potius ad permovendum animum datur spirituale: An in ipsa receptione spiritualis, vel in continentia post eam; quia & tunc habet magis speciem recompensationis, quam gratuita donationis: Secus, si post receptionem ex intervallo detur: tunc enim facilis præsumitur ex mera liberalitate & gratitudine dari: Concludit verò Pirh. citans pro hoc Suar. ubi ante, nu. 14. præsumptionem desumptam ex circumstantia temporis per se sufficientem non esse ad inducendam simoniam, nisi Ecclesia prohibito interveniat; cum in quolibet tempore possit habere locum pura intentio & gratuita donatio.

Questio 747. An, & qualiter simoniacum sit resignare, vel conferre beneficium exigendo à Resignatario, vel Collatario juramentum fidelitatis?

1. **R**espondeo primò: Exigere, uti & præstare hominum seu homagium (quod in eo differt à juramento fidelitatis, quòd homagium præstatur Imperatori vel Regi, ita ut fiat per hoc subditus illius, & non recognoscat alium Superiorem, & obligetur ad certa servitia. Fidelitatis verò juramentum sit, quando quis specialiter promittit ac jurat, se alteri fore fidelem, quòd juramentum potest pluribus præstari. Pirh. ad tit. de simon. n. 83. ex Abb. ad c. *ex diligenti*, eod. tit. n. 1.) pro beneficio obtinendo est simoniacum juxta textum expressum *cit. c. ex diligenti*, Pirh. loc. cit. homagium enim propriè acceptum continet temporale commodum ejus, cui præstatur; nam, ut dictum, præstans illud efficitur illius subditus & vasallus, & obligatur illi ad certa servitia, quæ pro spiritualibus obtinendis præstari non debent juxta quod dicitur *c. fin. de reb. jud. indignum est, & à Romana Ecclesia consuetudine alienum, ut pro spiritualibus facere quis homagium compellatur* &c. Eitque talis subiectio munus ab obsequio, quod simoniam inducit. Pirh. loc. cit.

2. Respondeo secundò: Juramentum quoque fidelitatis resignanti, vel collatori inferiori Episcopo præstare pro beneficio consequendo, simoniacum est, argumento *cit. c. ex diligenti*, juramentum enim fidelitatis præstandum est Episcopo, vel alteri habenti quasi Episcopalem jurisdictionem, non autem Prælati inferioribus, v. g. Archidiacono (de quo est expressè citatus textus) etiam si ad eos

spectet collatio certi beneficii ex speciali concessione, vel præscriptione. Pirh. loc. cit.

3. Respondeo tertio: Non tamen erit simoniacum, recipientem beneficium præstare juramentum fidelitatis, etiam Prælato inferiori, vel Capitulo, dum hoc, vel ille beneficium confert; cum id præstetur non tam pro consequendo, vel etiam obtento beneficio, sed occasione beneficii juxta statuta disponentia, ut, qui consequitur beneficium tale, promittat fidelitatem, non obstante *cit. tex. c. ex diligenti*; utpote in quo Archidiaconus ille exegit omnimodam subjectionem à Clerico obtinente à se beneficium, ac ideo rota obligatio, etiam fidelitatis, fuit cassata, ut nullum Archidiaconus inde reportaret commodum, Pirh. loc. cit. ex Abb. in *cit. c. n. 4.*

Questio 748. An simoniacum sit, ab eo qui de novo receptus est in Canonicum, pro vel in admissione in possessionem Canonici vel præbende, seu beneficii, vel ad perceptionem distributionum ante, vel post exigè, vel solvi aliquid temporale, etiam modicum, v. g. pecunie aliquid, vel partem fructuum primi anni, prandium vel convivium, & similia pro Canonicis vel Beneficiatis illius Ecclesia?

1. **R**espondeo: Esse id simoniacum, non obstante statuto, vel consuetudine, etiam immemorabili, argumento *c. Jacobus. de simon. Trid. sess. 24. c. 14.* ubi dicuntur istiusmodi ingressus simoniacæ labis suspensionem non habere, & Paris. v. in Bullæ declaratoria hujus decreti, edita Calend. Jun. 1570. Pirh. ad tit. de simon. n. 91. Less. de Just. l. 2. c. 35. nu. 111. (ubi quòd nisi ex antiqua consuetudine hæc solita sint converti in pios usus, censetur simonia, & incurritur pena simoniacorum juxta Trid. & Bullam Pii V.) Garc. de benef. p. 8. c. 1. n. 83. citans Abb. Anan. Felin. in *cit. c. Jacobus. Rebuff. in concord. tit. reservat. S. fin. Gurtier. qq. Canonic. l. 1. c. 29. à n. 26. Tusch. Concl. 252. lit. s. à n. 12. Rodrig. in sum. to. 2. c. 58. n. 120. Sylv. Vegam. &c. Item recitans declarat. S. Congregat. in una Leodiens. & Extrav. 1. de simon. inter commun. Et post hæc declarationes, & scriptores, eadem Trid. decreta & dispositionem Pii V. severissimè innovat Papa Innoc. XII. in Bulla sua, quæ incipit: *Ecclesia Catholica*, quam vide. uti & dicta supra, ubi, qualiter non vacet beneficium per ademptionem alterius incomparabilis, nisi post adeptam fructuosam illius possessionem, Quin & simoniam committere eum, qui pro repellenda contradictione pacisceretur cum ceteris Canonicis, & beneficiatis de servando eos indemnes ab omni damno, & interesse ob receptionem de se factam, ait Lort. l. 3. q. 29. nu. 131. sic decisum iniquiens à Rota apud Seraph. decf. 767. n. 4. Et hoc ipsum procedere, ait Lort. *ibid.* nu. 132. respectu etiam omnium annexorum, pro quo citat Lamb. de jurep. l. 1. p. 1. q. 9. n. 2. id pluribus exemplificautem.*

2. Unde jam, licet Trid. loc. cit. approbet hujusmodi statutum, vel consuetudinem, dum id, quod dari consuevit, convertitur in usus pios, puta, in usus fabricæ Ecclesiæ, sacristiæ, vel pauperum: Quamvis etiam aliàs communis esset opinio, valere hujusmodi consuetudinem in usum pium, quando non præcessit exactio, non tamen

valent statuta imponenda onus recepto, vel recipiendo solvendi quicquam etiam in usum pium. *Garc. loc. cit. n. 86.* citans Abb. Anan. Felin. Gutt. Rodrig. *ubi antè.* Et sic fieri non potest statutum, ut aliquid solvatur in usum pium, veluti pro fabrica, vel sacristia Ecclesie, ut censuit. S. Cong. *super cit. c. 14. Trid.* nisi fuerit per Papam ex certa scientia approbatum. *Garc. num. 87.* Unde jam, si post Trident. ne quidem pro rebus piis capi potest aliquid, quod alias capi consueverat (intellege, ex onere imposito receptis, aut recipiendis) pro commo proprio Canonicorum. *Garc. n. 89.* citans Gutt. *ubi antè. n. 28.* Nav. &c. multò minus id capi poterit in dictum commodum proprium Canonicorum, seu aliorum beneficiatorum. Qualiter, quia adhuc censetur capi pro commo proprio singulorum Canonicorum, quod solvitur mensa Capitulari, seu convertitur in reparationem bonorum, v. g. molendinorum mensa Capitularis, *Garc. nu. 90.* consuetudo in hunc finem solvendi quicquam à noviter receptis ex obligatione, sublatam est per Trid. juxta declarat. S. Congregat. *super cit. c. 14.* quam recitat *Garc. cit. nu. 90.* in qua tamen ipsa declaratione habetur, consuetudinem, si qua exstaret, ut fructus cujuslibet præstimonii (idem videtur de beneficio) dimidii anni, postquam vacaverit, cederent in utilitatem mensa Capitularis, non esse sublatam per Trid. cum non sit onus impositum beneficiato, sed beneficio. Ex quibus jam infert *Garc. n. 91.* consuetudinem, & constitutionem Ecclesie, quæ habet, ut noviter recepti solvant certam quantitatem mensa Capitulari, & certam quantitatem fabricæ, ad quod se obligant in admessione ad possessionem, & insuper certum quid Capellanis & pueris ministris chori, esse iniquam & simoniacam, nec posse tolerari, quod ad id, quod solvitur mensa Capitulari, & Capellanis, & dictis pueris; cum id non convertatur in usum pium juxta decretum Trid. & Bullam Pii V. quamvis alias id, quod erogatur in sumptus ministrorum Dei, pium reputetur, & Dei ministri inter pauperes computentur. *l. privilegia. c. de SS. Ecclesiis.*

3. Infertur etiam, quod stante memoratâ Bullâ recentissimâ Papæ Innoc. XII. severissimè innovantis omnia illa hac in parte statuta à Trid. & Pio V. & contrarias consuetudines omnino abolentis, non videantur posse subsistere, quæ alias habet Lessius *loc. cit.* nempe videre se passim non servari, & omnino ignorari Bullam illam Pii V. Item quæ habet Pirh. *loc. cit.* nempe, quod et si in *cit. c. Jacobus.* reproberetur consuetudo exigendi prandium, vel aliud quodvis temporale pro receptione Canonicorum, hoc passim tamen non observetur, præsertim in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis Germaniæ, in quibus receptum, ut novi Canonici dent convivium; imò & in quibusdam locis certam summam pecuniæ solvere debeant: quam consuetudinem dicit, se non audere damnare simoniæ juris Ecclesiastici; cum toleretur ab Episcopis, imò etiam Papa, quem tam generalem consuetudinem integræ nationis ignorare, non sit verisimile &c. nam quomodo id toleretur, ostendit nuper Pontifex. Illud rectius ait *ibidem* Pirh. Si tamen aliquid temporale detur tempore receptionis ad Canonicatum aliudve beneficium, non ex obligatione & citra exactiorem, sed sponte ac liberaliter, nullòque pacto interveniente, non posse damnari talem consuetudinem, & praxin, etiam si

datum ad usus non pios, sed proprios Canonicorum applicetur, cum grante recipi possit, quod gratis oblatum, ut gl. in *c. dilectus, de simon.* Intelligenda tamen hæc ipsa juxta dicta supra, ubi, an antidotalis donatio pro obtento beneficio sit simoniaca. Notandum etiam, quod ait *Garc. loc. cit. n. 93.* æquum tamen videtur, & praxi consentaneum, quod ait Rebuff. in *pr. tit. quot. mod. benef. acquirantur*; non videri simoniacos illos, qui coacti dant sportulas pro collationibus, quia non possunt resistere, dummodò voluntariè non dent: quod etiam dici potest de solventibus Capitulo in admessione ad possessionem, quod solvi consuetum est; quia est quadam redemptione vexationis, ut Less. *l. c. n. 59. 62. & 133.* cui favere dicit Suar. *de relig. tr. 3. l. 4. c. 48. n. 11.* idque maximè procedere in foro conscientie, modò non detur pro pretio, nec pro causa principali, & immediata beneficii, seu possessione. Occasione hujus

Quæstio 749. An simoniacum sit dare temporale quid ad redimendam vexam, ortam circa consecutionem, vel possessionem beneficii resignati, vel collati?

Respondeo primò: Habens jus in re, seu jus quæsitum in beneficio, puta, per resignationem sibi factam, à Superiore admittam, aut liberam collationem, confirmationem, institutionem, ab ique simonia potest pecuniâ, aliâve temporali pretio æstimabili vexationem injustè sibi factam in jure illo adimendo redimere, argumento *c. dilectus. de simon. &c. quæsitum. 1. q. 3.* Laym. in *c. constitutus. de transactionib.* Pirh. *ad cit. de simon. n. 105.* citans D. Tho. 2. 2. q. 100. 4. 2. ad 5. Suar. *l. 4. de simon. c. 50. n. 2. &c.* Lott. *l. 3. q. 29. n. 127.* (ubi in generalibus terminis ait, non committi simoniam, si quid detur pro tuendo, non pro acquirendo spirituali) Azor. *p. 3. l. 12. c. 11. q. 4.* Castrop. *de simon. d. 3. p. 20. n. 1.* dum enim, ut supponitur, jus illud jam firmiter obtentum, non detur temporale pro spirituali, nempe pro jure beneficii acquirendo, sed pro tollenda injusta vexatione, seu cessatione injuriæ. AA. iidem. Porro ut dicta redemptio non sit simoniaca, debet jus illud esse liquidum, ut Laym. *loc. cit.* seu certum, saltem secundum commune judicium peritorum; quia alias nondum simpliciter habitum seu acquisitum dicitur. Pirh. *loc. cit. n. 108.* Et sic, dum justè moveri potest lis circa electionem, præsentationem, collationem, resignationem, aut aliud quodvis jus beneficii, non potest sine simonia istiusmodi lis, aut vexa jã non injusta, sed justa redimi seu amoveri datâ pecuniâ, aut alio temporali. Castrop. *cit. n. 1.* Sic etiam, dum quis à parte rei jus verum haberet in beneficio, & vexatio esset de factis, & non de jure, ipse tamen dubitaret de hoc suo juro, committeret simoniam redimendo pecuniâ hanc vexam. Corrad. *pr. benef. l. 4. c. 5. n. 39.* Pari modo debet esse firmum; dum enim jus quæsitum potest per exceptiones alicujus infirmari, irritari, aut auferri, v. g. dum Electores aliqui opponerent, se fuisse contemptos, adeoque in eorum potestate esset, factam electionem, & vi illius quæsitum interposita confirmatione jus infirmare ratihabendo, non licet intentatam illam infirmationem dato temporali redimere. Utriusque par est ratio; nimirum quia sic revera emittur spirituale, dum per pecuniâ comparatur jus firmum, seu conferatur jus quæsitum in beneficio. Castrop. *cit. n. 1.* Pirh.

Pirh. *loc. cit.* n. 107. Unde patet disparitas inter redemptionem vexæ iustæ & iniustæ, nempe quod per illam aliquid spirituale, per hanc verò nihil spirituale comparetur. Ad hæc, dum vexa reuera est iniqua, res, quæ datur pro ejus redemptione, debet esse temporalis, quæ in pactum licite deduci potest; si enim ea esset spiritualis, daretur spirituale pro temporali, quale est amotio illius vexæ iniquæ, & sic committeretur simonia, v. g. dum is, qui vexatur in pingui beneficio, cederet vexanti se iniquè beneficium aliud tenue, ut à vexatione desisteret. Pirh. n. 108. citans Suar. *ubi antè*, n. 14. & 15.

2. Respondeo secundò: Non habens adhuc jus quæsitum in beneficio, si iniuste impediatur à consecutione illius (dum v. g. qui solus est dignus, vel inter dignos dignior, vel vi foundationis presentandus &c.) ab aliquo, qui non tantum obesse, sed & prodesse potest, quales sunt, qui positivè habent concurrere ad illius provisionem, ut Electores, Presentatores, Confirmatores, Institutores, Collatores, Resignatores beneficii, non potest sine simonia redimere vexam illam iniquam oblato temporali. Less. *de just. l. 2. c. 35, n. 106.* Pirh. *loc. cit.* n. 109. citans D. Tho. *ubi supra.* Castrop. *loc. cit.* n. 4. citans Suar. *ubi antè*, n. 23. Sot. *l. 9. q. 6. a. 1. ad 5.* Ugol. *Tab. 1. c. 9. s. 8. n. 3.* Rodriq. *in sum. To. 2. c. 61. n. 1.* juxta c. *Matthæus. de simon.* Ratio est; quia dando tali pecuniam, ut moveatur ad non negandam iniuste institutionem, resignationem, &c. datur ea formaliter & directè, ut is tibi concedatur beneficium, & sic pecunià directè paratur via ad beneficium; si quidem removeri in hoc casu impedimentum, formaliter est conferre beneficium; dum enim vexatio illa consistit in negatione debita electionis, institutionis, &c. negatio autem non tollitur, nisi per actum contrarium, qui in proposito est ipsa electio, institutio, resignatio, &c. dare aliquid, ut cessetur à tali vexatione, est dare aliquid pro ipsa electione, institutione, resignatione, quod est simoniacum. Castrop. Pirh. *ll. cit.* Nilominus satis probabile esse, excusari in hoc casu aliquem à simonia, esto in foro externo præsumatur simoniacus, ait Castrop. sic teneri absolute iniquus à Valent. *To. 3. d. 6. q. 16. p. 3.* Nav. Adrian. si quis det pecuniam, non ut pretium electionis, resignationis, &c. sed ut Electoris, Resignantis, &c. avaritiam satiet, pravumque affectum tollat, majusque illius peccatum, quod committere intendat in eligendo indignum, vel prætereundo dignum, impediatur: confirmatque id ex eo, quod ille dans in hoc casu jus quæsitum habeat, ne in tali concursu alius ei præferatur, adeoque pecunià non tam acquirat quam jus habitum defendat.

3. Respondeo tertio: Econtra simoniam non committit, qui non habens jus adhuc quæsitum in beneficio, pecunià redimat vexam iniustam, quæ impeditur in consecutione beneficii ab aliquo, qui non positivè ad illius consecutionem habet concurrere, sed solum obesse potest, v. g. fraude, vel vi divertendo Electorem ab electione, infamando iniuste eligendum; vel cui resignandum beneficium. Less. *loc. cit.* n. 707. Pirh. *loc. cit.* n. 110. Castrop. *loc. cit.* alii quoque ab iis paulò antè citati; hac enim redemptione nihil spirituale emitur, nec directè paratur aditus ad beneficium; quia non paratur via magis ad beneficium, quam ea parata erat ante iniustam impedimentorum positionem, sed tantum removentur dicta impedimenta iniuste

facta, quæ remotio est quid temporale. Ad hæc, quisque jus quæsitum habet, ne iniuste detineatur, quò minus valeat consequi beneficium. Neque hanc ipsam redemptionem, quæ intrinsecè mala non est, jus ullum positivum prohibet, siquidem c. *Matthæus. de simon.* quod videri potest obflare, loquitur de casu, dum pecunia data est Electoribus, qui possunt prodesse, aut promovere ad beneficium obtinendum, vel post factam electionem impedire, vel promovere confirmationem contradicendo, vel cessando à contradictione. Castrop. Pirh. *ll. cit.*

4. Respondeo quarto: Sed neque esse simoniacum, redimere pecunià vexam, quæ quidem iniusta non est in hoc sensu, quòd sit contra Justitiam, est tamen iniqua, quia est contra charitatem, v. g. quæ fit precibus, muneribus factis Electori, ne te eligat, Resignatario, ne tibi resignet, tuerent Lessius *loc. cit.* n. 109. Castrop. *loc. cit.* n. 5. & 6. citans Arragon. *2. 2. q. 100. a. 2.* Suar. *ubi antè*, c. 50. n. 25. Rodriq. *To. 2. sum. c. 61. n. 2.* Valent. &c. contra Turrecrem. *in c. quæsitum. 1. q. 3. n. 3.* Archid. *ibidem*, & Sorum apud Less. ed quòd, licet talis hac ratione non faciat tibi injuriam propriè dictam, ut teneatur ad restitutionem, infert tamen sine causa grave nocumentum contra charitatem, non relinquendo animum Electoris liberum, sed à te avertendo, & inclinando in contrivalem tuam, pro quo nocumento amolendo licet aliquid dare; cum nec detur pro spirituali, nec directè via sternatur ad spirituale; non enim magis paratur illa via, quam si nunquam talis vexatio adfuisset. Less. Castrop. *ll. cit.* & sic cessatio illa à precibus, & muneribus illis est quidem æstimabilis pretio non nisi ratione beneficii consequendi, non tamen per se, sed indirectè & remote ordinatur ad beneficium consequendum: & consequenter sicut, quia esse in familia Episcopi est pretio æstimabile propter spem consequendi beneficium ab Episcopo, dari potest pecunia alicui, ne te impediatur ab ingressu in familiam Episcopi, quin & ut admittaris in illam, ita & in presenti casu Castrop. n. 7. Quia autem directè & magis paratur via illa ad beneficium, dando aliquid, non tantum ut desistat à dicto nocumento, sed etiam ut specialiter & positivè faveat tibi, & patrocinetur, erit hoc illicitum, & simoniacum. Castrop. *loc. cit.* n. 6. citans Suar. *ubi antè*, n. 26. et si addat exilimare se, loquendo in rigore, licitum esse, dare aliquid Electoribus (idem est de Resignatario) jam per preces, aut munera alicujus inclinatis erga competitorem tuum, ut affectum illum suum mediis muneribus ab alio in odium tuum procuratum deponat, ed quod tunc non magis paratur via ad beneficium, quam parata esset ante subornationem illam factam in odium tui. Quamvis, ut subjungit, vel sic maximum subeat periculum incurrendi simoniam, & in foro externo sic præsumatur.

5. Respondeo quinto: Redimere pecunià vexam iniustam, quæ quis quæsitum jure certo & firmo in beneficio impeditur (etiam ab eo, cujus est mittere in possessionem, ut expresse Pirh. & Less.) ab acquirenda ejus possessione, non esse simoniacum, tradunt Less. *loc. cit.* n. 100. Pirh. *loc. cit.* n. 111. Castrop. *loc. cit.* n. 3. citans S. Tho. *2. 2. q. 100. a. 2. ad 5.* Suar. *loc. cit.* c. 50. n. 31. Rodriq. *To. 2. sum. c. 59. n. 5.* Vegam, Aragon, & Canonistas communiter, in c. *disiectus*, & c. *Matthæus. de simon.* contra

Lott. l. 3. q. 29. n. 129. ubi hac habet: Si possessor, qui patitur molestias, aliquid det pro illis redimendis, non incurrit simoniam: secus vero, si det petitor, qui propter illam temporalitatem (hoc est, propter illud temporale datum) possessionem assequitur; cum enim possessio rei spiritualis sit quid spirituale, consequens sit, eum non excusari à simonia, quantumcumque habeat ritulum, si pro obtinenda possessione aliquid rependat, &c. & citat pro hoc Nav. conf. 1. n. 3. de simon. Disparitatis etiam hujus rationem præmittit n. 127. quod pro tuendo jam acquisito spirituali, non verò pro acquirendo liceat aliquid dare. Item contra Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 59. ubi: qui caret possessione, seu est spoliatus, non potest redimere vexam, quantumcumque jus habeat in beneficio. Quamvis idem Corrad. ad initium cit. n. 59. expressè dicat, non esse simoniam, dum quis jus plenum & possessionem consecutus in beneficio, & dein illà possessione privatur à potentiore, & causi occupat de facto beneficium, solvat isti occupatori pecuniam aliquam ad redimendam hanc vexam. Item contra Garciam p. 1. c. 2. n. 53. citantem pro se Abb. in cit. c. dilectus. n. 4. Sorum de just. l. 9. q. 6. a. 10. Sylv. in sum. v. simon. n. 5. Armill. Lopez, & alios, hoc nixos fundamento; quod possessio beneficii sit quid spirituale, aut spirituali annexum, quia per illam acquiritur exercitium spiritualium, & ratione spiritualis tituli confertur. Unde concludunt hi AA. cum Rebuff, in pr. rit. de simon. resignat. n. 17. quod nunquam licitum sit redimere vexationem, nisi vexatio omnino sit de facto, & redimens habet plenum jus, adeo ut, si deficiat possessio, adhuc non liceret. Corrad. loc. cit. verum hoc ipsum fundamentum negant fautores contrariæ sententiæ, & dicunt, possessionem secundum se spectatam non esse quid, seu jus aliquod spirituale, sed corporalem quandam apprehensionem rei; ad summum juri seu titulo spirituali annexam, quatenus in hoc titulo dependet, & vi illius capitur; & sic, dum habito perfecte hoc titulo supervenit possessio, non accedit nova ratio spirituali, sed, ut Lessius, possessio ipsa per se adiaphora sit spiritualis ex conjunctione cum titulo spirituali. Unde jam non datur pretium pro spirituali, etsi ipsa remotio impedimenti possessionis facta ab eo, qui in possessionem debet mittere, sed ipsa datio possessionis. Less. loc. cit. nec redimitur jus, sed factum; adeoque non magis committitur simonia in hac redemptione, quam dum post acquisitum plene ritulum datur aliquid pro denegatis injustè decimis, quia non emuntur ut aliquid spirituale; cum non ematur ritulus, ratione cujus sunt spirituales, sed emuntur secundum se, hoc est, quatenus sunt quid temporale, & vendibile. Castrop. cit. n. 3. De cetero, dum jus ipsum, seu ritulus vocaretur in dubium, idèoque denegaretur possessio, pecunià redimere possessionem, erit simoniacum; quia jam non redimeretur tantum possessio, sed jus ipsum spirituale per se redimeretur, dum illud infirmum hac ratione per possessionem firmatur & conservatur. Pirh. Castrop. II. cit. Sic quoque simoniam committi ab eo, qui pro redimenda contradictione pactus fuit cum Beneficiariis (intellige, aliis ejusdem Ecclesiæ) de habendo eos indemnes ab omni damno, & interesse ob receptionem de se faciendam, ait Lott. l. 3. q. 29. n. 131. videtur autem intelligere per illam receptionem distinctum aliquid à missione in possessionem.

6. Respondeo sextò: In casibus, in quibus li-

quidò constat, hujusmodi vexationis redemptionem licitè fieri posse, adhuc non esse ad illam deveniendum, nisi de consensu Episcopi, tradit Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 60. Uude etiam ait, S. Carolus Borromæus, ne redimenda vexationis specie in causis beneficialibus pactioes simoniaca intercedant, voluisse, id nemini licere, etiam in casibus aliis à jure permissis, nisi consensus Episcopi accesserit, cujus sit diligenter dispicere, an subsit aliqua fraus, & ubi rem fraude carere, & jure permissam esse cognoverit, non denegare petenti licentiam se liberandi à tali vexatione; alias, qui contra fecerit, puniendum arbitrio Episcopi, & quod actum ab eo, id irritum, & nullum sit. Quin & subiungit idem Corrad. se vidisse in Curia inter quædam notabilia manuscripta, quòd Paulus IV. intenderit declarare, ne similes redemptiones, etiam in casibus licitis fieri possint sine Apostolica auctoritate, & causà diligenter excusà, ob maximum animarum periculum, quod aliis inde oriri possit.

Questio 750. An simoniacum sit, redimere resignatione, vel collatione beneficii vexam factam, v. g. in bonis, fama, vitæ?

1. Respondeo primò: Si vexa est justa, sive dum quis Beneficiato jure nocere potest, ut quia Index vel accusator est, & Beneficiatus criminis reus, redimere hanc vexam collatione, vel resignatione beneficii, utique simoniacum est; quia cessatio ab illo nocumento, quod justè intentari & infligi poterat, est pretio æstimabilis. Less. de just. l. 2. c. 35. n. 120.

2. Respondeo secundò: Si vexa est iniqua, seu jure intentari non potest, & quis dat, vel resignat beneficium vexanti eà lege non tantum, ut obtineat à præsentè vexa, seu nocumento intentato, sed etiam obligando illum hac ratione de novo ad non nocendum impofterum, sive det beneficium cum ea conditione, ut alter vicissim promittat, quòd futuro tempore nullum injustum damnum Collatori vel Resignatori sit illaturus, videtur adhuc committi simonia; quia imponitur vexanti nova obligatio in commodum exigentis ultra illam obligationem, qua is tenebatur ex lege naturali justitiæ, neminem lædere, quæ obligatio est pretio æstimabilis, per quam intenditur non tantum vitatio mali præsentis, sed etiam quadam securitas in futurum. Less. loc. cit. citans Sor. de just. l. 9. q. 7. a. 3. Pirh. ad rit. de simon. n. 145. citans Suar. de simon. l. 4. c. 37. n. 16. Laym. Th. mor. l. 4. tr. 10. c. ult. n. 28.

3. Respondeo tertio: Si citra tale pactum, & citra talem novam obligationem ad redimendam vexam tantum de præsentè, seu ad evitandum de præsentè malum, seu nocumentum intentatum datur, vel resignetur beneficium, non videtur committi simonia. Less. loc. cit. n. 121. citans Sor. ubi antè, ac dicens, id tenere multos recentiores, præsertim in metu amittendæ vitæ, & fama. Pirh. loc. cit. citans Suar. ubi antè, n. 10. Laym. loc. cit. n. 27. Ratio est, quia talis nihil censetur accipere, quòd antè non habebat; hoc ipso enim, quòd non occiditur, non infamatur, non spoliatur, nihil ei datur pretio æstimabile, ac proinde nihil accipit à vexante. Less. loc. cit. Item beneficium non confertur, aut resignatur tanquam pretium, cum quo cessatio ab injuria commutetur, sed gratis offertur & ulat.

& usurpari tanquam medium ad evitandam injuriam vexam. Less. Pirh. Laym. *ll. cit.* quin & ut Pirh. ad inducendam simoniam non sufficit quævis datio, vel promissio, cui adjecta conditio, sed requiritur contractus reciprocus, seu ex utraque parte onerosus, sive ut conditio adjecta vicissim imponat onus, seu obligationem justitiam alteri per modum cujusdam commutationis, quod in præsentis casu non fit. Addit tamen Less. vexationem seu malum debere intentari eo fine, ut extorqueatur beneficium. Nam si ob finem alium intentetur, & ut evitetur, offeratur beneficium, aut majorem videri speciem simoniæ; se tamen putare, revera nec tunc esse simoniam; quod conferens, vel resignans nihil pretio æstimabile consequatur, adeoque ex parte illius sit contractus gratuitus; quamvis nonnulla videatur irriverentia, ita ut, re spirituali ad redimendam vexam, sicut utimur pecuniâ. De cetero nihil refert, an malum nunc, an paulo post sit inferendum; quia æquè est redemptio vexæ, nec quicquam novi acquiritur, ait Lessius.

Quæstio 751. An, & qualiter simoniacum sit renunciare liti super beneficio pro pecunia?

1. Respondeo primò: Resignare pro pecuniâ, aliòve temporali lite injustè intentatâ super beneficio, sine dubio illicitum est, & simoniacum. Est enim dare pecuniâ pro cessatione à tali iniqua vexatione, & lite, pro conservatione juris quæ fiti in beneficio licitum sit; peccat tamen, & est simoniacus eam recipiens, teneturque ad eam restituendam etiam in foro contentioso. Corrad. *pr. benef. l. 4. c. 5. n. 59.* ex Felin. *in c. dilectus, de simon. ante. n. 1.*

2. Respondeo secundò: Renunciatio quoque litis justè intentatæ super beneficio pro pecuniâ, vel alio temporali, etiam si illa, vel illud veniat nomine expensarum, est illicita, & simoniaca. *c. cum pridem, de pactis.* Corrad. *loc. cit. n. 58. in fine.* Paris. *de resign. l. 14. q. 3. n. 6.* Hinc illicita & simoniaca censetur illa transactio sive pactio, si propriâ auctoritate fiat, ut una pars lite, & jure beneficiario cedat, altera verò temporale quid det, v. g. expensas factas restituat. Pirh. *ad tit. de renunc. n. 91.* Idem dicendum, si quis promitteret alteri pro cessatione litis super beneficio aliud beneficium, aut receptionem illius in Coadjutorem. Castrop. *de simon. d. 3. p. 29. n. 2.* Sic etiam simoniacum est, dum ex duobus electis alter alterum corrumpit, ut cedat loco suo. Lott. *l. 3. q. 29. n. 138.* citans Majol. *de irregular. l. 3. c. 45. n. 3.* Ratio horum est, quam dat Castrop. *loc. cit. n. 1.* quod in beneficiis omnibus pactio & conventio, quæ ex jure incerto redditur jus certum, prohibita sit (intellige, tanquam simoniaca) sed per hujusmodi pactum de dando temporali, vel etiam spirituali, nempe beneficio aliquo pro cessatione à lite, jus dubium in beneficio confirmatur, & certum redditur: ergo.

3. Respondeo tertio: Sic etiam econtra cessio beneficii litigiosi propriâ auctoritate facta propter pecuniâ, est simoniaca, ut patet; quia datur aliquid spirituale, scilicet jus aliquod in beneficium pro temporali. Idemque dicendum, si auctoritate propriâ cedas beneficio incerto & dubio propter pensionem aliquam, vel aliquod beneficium tibi

à colligante donatum ob rationem jam datam responsione præcedente. Castrop. *cit. n. 1.* citans Decium *conf. 436. n. 18.* Lambert. *de jurep. l. 3. q. 9. a. 6.* Suar. *l. 4. de simon. c. 51. n. 1.* Sic, dum unus litigantium promittit colliganti, se in favorem illius resignaturum beneficium illud litigiosum, si consequeretur beneficium aliud æqualium reddituum, simoniacum esse, ait Azor *p. 2. l. 7. c. 27. q. 13.*

4. Respondeo quarto: Intercedente tamen auctoritate Prælati licita est conventio & pactio onerosa, ad componendam litem super beneficio, ac consequenter datio temporalis, vel etiam spiritualis, nempe beneficii, aut alterius alicujus pro cessatione à lite. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Et in hoc sensu procedit, quod ait Paris. *l. 14. q. 4. n. 4.* compositionis gratiâ licita est renunciatio, ut renunciatus aliud beneficium consequatur. Cujus autem Prælati auctoritas requiratur, & sufficiat, pendet ex modo conventionis; ut enim quis licitè cedat beneficio quietè possessio, vel promittat se eo cessurum in colligantem super alio beneficio, ut ipse cedat omne jus, quod habet ad beneficium illud litigiosum, vel etiam liti, necessario requiritur auctoritas Papæ, siquidem permutatio beneficiorum ab Episcopo approbati non potest, nisi beneficia pacificè possideantur. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Probabilis verò sententia est, posse auctoritate Episcopi fieri compositionem inter partes, ita ut uni applicetur, seu relinquatur beneficium, sub onere solvendi pensionem alteri colliganti. Castrop. *loc. cit. n. 3.* citans *c. nisi, de præb. & ibi Abb. Holt. Suar. l. 4. de simon. c. 51. n. 17.* Garc. *p. 1. c. 5. a. n. 195.* Gonz. *gl. 5. s. 2. a. n. 27. c.* quia probabile est, Episcopum posse imponere pensionem (si non beneficio, saltem beneficiatò) ex causa litis & concordie. Castrop. *ibid.* citans Granut. *ad Simonett. de reservat. q. 62. n. 6. & 7.* Vide dicta de hoc supra, ubi, quinam possunt imponere pensionem. Illud hic observandum ex Lott. *l. 3. q. 29. n. 137.* quod si aliqua fierent pacta licita, quæ possent ab inferiore Papâ approbati, alia autem talia, quæ non possent, nisi à Papa approbati, & conciperentur omnia sub beneplacito Apostolico, pacificentes autem omnia impetratione talis beneplaciti obtinerent confirmationem ab inferiore, utique totam conventionem judicandam simoniacam, neque sustinendam, saltem quoad illa, quæ aliàs per talem inferiorem confirmari possunt.

Quæstio 752. An resignare expectativè, quam quis habet ad beneficium proximè vacaturum pro pecuniâ, vel cum conditione seu pacto adipiscenda pensionis (intellige etiam Ecclesiastica, ut expresse Azor loc. paulo post citando) vel beneficii, sit simoniacum?

1. Respondeo affirmativè. Azor *p. 2. l. 7. c. 27. q. 9.* Laym. *ad c. ad audientiam, de rescrip. n. 22.* dicens magis receptam apud Abb. *in cit. c. ad audientiam. n. 6.* & Felin. *n. 11.* contra Gl. *ibid. v. renunciantes.* Siquidem, ut jam dictum aliquoties in *c. ult. de pactis;* omnis pactio in spiritualibus tanquam simoniaca damnatur. Præterea (quod potissimum concernit pactioem pecuniâ, aut pensionis, alteriusve commodi temporalis) licet per tales literas Pontificias acquisitum non sit jus in beneficio, est tamen jus quæsitum ad beneficium, quod jus est spirituale, vel annexum spirituali, sicut jus, quod

quod quis acquirit non in beneficio, sed ad beneficium per præsentationem, adeoque non potest pro temporali dimitti, seu renunciari. Azor. *loc. cit.* Idque etiam non transferatur dictum jus, seu expectativa in alium.

2. Unde jam à potiore inferitur, idem esse de renunciatione juris ad beneficium acquisitum per electionem, vel præsentationem, eum simili modo fieri simoniacum; cum jus illud magis propriè sit jus ad beneficium, quàm illud acquisitum vi expectativæ ad beneficium necdum vacans. Subjungit tamen Azor, non esse simoniam, si quis renunciet istiusmodi literis seu expectativæ eo pacto, ut sibi beneficium Ecclesiasticum (intellige distinctum ab eo, ad quod expectativam habet) detur, eò quòd sit quædam permutatio rei spiritualis cum re spirituali; quamvis etiam addat Azor, id tamen locum habet, si fiat auctoritate Superioris.

3. Inferitur quoque inde, non posse sine simonia duos permutare sua jura, quæ habent ad beneficia diversa, v. g. dum unus resignat præsentationem suam ea lege, ut alter cedat sibi præsentationem suam, aut expectativam. Neque etiam posse fieri hujusmodi permutationem auctoritate Ordinarii, cum hæc jura sint personalia, tradit Castrop. *de simon. d. 3. p. 15. n. 9.* ex Abb. *in c. cum olim, de rer. permut. à n. 4.* quinimo et si patronus consensisset, ut præsentatus ab ipso in alium præsentationem suam resignet, & similiter ille alius obtinisset à Papa facultatem transferendi suam expectativam, adhuc non posse fieri ex consensu Ordinarii hanc permutationem; eò quòd Ordinarius solum habeat potestatem ad admittendas permutationes beneficiorum, non verò electionum, aut præsentationum ad beneficia, tanquam probabilius. & cum communi, ut ait, tuctur Castrop. *loc. cit.* citans pro hoc Garciam, p. 11. c. 4. n. 17. Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 22. Parif. l. 2. q. 23. n. 15. Zerol. p. 2. v. *renunc. §. 1.* Delph. *de jurep. l. 2. q. 21. n. 165.* contra Suar. l. 4. *de simon. c. 31. n. 19.* Less. *de just. l. 2. c. 34. n. 199.* Gamb. *in rubric. de rer. permut. in c. n. 8.*

Quæstio 753. An, & qualiter committatur simonia confidentialis in resignatione, & provisione beneficiorum?

Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt supra, ubi de privatione beneficiorum ob simoniam, Primò hanc speciem simoniæ ab aliis distinctam, seu dictam à spe & fiducia, quæ ei subest, jure humano inducta, & à summis Pontificibus Pio IV. & V. reservata, damnata & reprobata committitur, dum quis alicui procurat beneficium Ecclesiasticum, resignando illud in favorem illius, vel etiam præsentando, eligendo, postulando, instituendo, confirmando, conferendo, vel in Commendam dando cum certa confidentia, id est, cum pacto expresse, vel tacito, ut is, cui procuratur idem beneficium, post aliquod tempus elapsum ipsimet cedenti, instituenti, confirmanti, conferenti, &c. vel alteri resignet, vel pensionem ex eo, aut fructus præster, ut constat ex Bulla Pii IV. incipiente: *Romanum Pontificem*: & Pii V. incipiente: *Intolerabilis*. Pirh. *ad rit. de simon. n. 112.*

2. Respondeo secundò: Committitur hæc simonia confidentialis in omnibus beneficiis cujuscunque qualitatis, seu ordinis. Sive materia hujus

simoniæ est beneficium Ecclesiasticum. Castrop. *de simon. d. 3. p. 18. n. 1.* Less. *de just. l. 2. c. 35. n. 96.* Pirh. *loc. cit.* citans Suar. l. 4. *de simon. c. 43. n. 4.* Laym. *Th. mor. l. 4. tr. 10. c. ult. §. 8. n. 74.* Item in solis beneficiis AA. iidem. Adeoque pensio, & quidquid aliud sub nomine beneficii propriè non comprehensum, etiam si resignetur, conferatur, provideatur cum accessu, regressu, vel alio quovis modo, aut pacto illicito & simoniaco, non est materia hujus simoniæ, nec prohibetur, aut puniatur in dictis Constitutionibus. Castrop. Pirh. Suar. &c. *ll. cit.*

3. Respondeo tertio: Committitur hæc simonia per actiones resignationis, collationis, præsentationis, institutionis, electionis, postulationis, confirmationis, & cujuscunque provisionis, & acceptationis beneficiorum, cum pacto tacito vel expresse illam confidentiam accedendi, regrediendi, ingrediendi, ad idem beneficium, aut percipiendi ex eo fructus, aut pensionem includente. Castrop. Pirh. *ll. cit.*

4. Non autem committitur in permutationibus beneficiorum à compermutantibus, etiam si eadem pacta interveniant, sive etiam si permittent aliqui inter se beneficia cum pacto dissolvendi permutationem, & regrediendi vel accedendi ad priora beneficia, vel resignandi illa aliis, aut solvendi ex his fructus, aut pensionem; eò quòd, ubi dictæ Bullæ Pontificum loquuntur de resignationibus, loquantur de resignationibus, & cessionibus propriè talibus, seu factis simpliciter in favorem tertij, non verò de his, quæ fiunt permutationis gratiâ, utpote quæ propriè non dicuntur cessiones & resignationes; et si à parte rei duplex in permutatione interveniat resignatio; adeoque ad eas dicta prohibito, & pena non sit extendenda. Castrop. *loc. cit. n. 2.* citans Suar. *ubi ante n. 11.* Pirh. citans *insuper Nav. l. 5. conf. 77. de simon. & Laym. ubi ante n. 75.* Dixi tamen à permutantibus; nam Episcopum, & quemcunque alium admittentem permutationem talem, seu permutationis causâ conferentem illa beneficia sub iisdem confidentiis committere simoniam confidentialem, seu dictis Bullis prohibitam & punitam, eò quòd earum verba quò ad collatores sunt valde universalia, tradunt Castrop. & Pirh. *ll. cit.* qui tamen posterior magis expresse sentire id videtur, si talis collator, seu admittens permutationem ipse pacisceretur cum permutantibus de parte fructuorum, aut pensione præstanda, vel etiam beneficio illo resignando sibi, aut consanguineo, vel amico suo.

5. Neque etiam ad hanc simoniam committendam sufficere, quòd fiat resignatio cum intentione manifesta obligandi resignatarium, ut in favorem resignantis vel ejus nepotis beneficium iterum resignet, aut pensionem solvat, sed insuper requiri expresse aut tacite pactum hujus obligationis, probabilem sententiam esse dicit Castrop. *loc. cit. n. 3.* & ita sentire Nav. *c. 23. n. 100. §. 6.* Suar. l. 4. *de simon. c. 43. n. 12.* Less. *loc. cit. n. 95. & 96.* & Azor. p. 2. l. 7. c. 27. q. 6. qui tamen duo posteriores id non dicunt; imò Lessius prorsus contrarium asserit hisce expressis: *dico, si resignes, vel alio modo procures alicui beneficium, confidens, ipsum aliquando illud nepoti, vel amico tuo resignaturum, si nullam ei obligationem imponere intendas, non erit simonia, quia nullum intervenit pactum &c.* Azor verò longè diversum quid dicit: nempe, si resignem meum beneficium apud Ordinarium simpliciter quidem, eà tamen intentione

tionem sive voluntate, ut nepoti meo detur, communior opinio est, non esse simoniam, quia nulla est conditio expressa vel tacita, ut meo nepoti conferatur. Subjungit tamen & ipse Castrop. *loc. cit. n. 4.* citans pro hoc Garc. *p. 11. c. 3. à n. 184.* Paris. *de confid. q. 26. n. 29. & 40.* Suar. *to. 5. de cens. d. 22. f. 6. n. 15. & 16.* esse probabilius resignantem eà intentione (intellige, ut expressè addit, manifestatà recipienti beneficium, cum absque eam manifestatione solum sit simonia mentalis, quæ panis ecclesiasticis non subjacet juxta *c. fin. de Simon.*) ut Resignatarius maneat obligatus resignare iterum in favorem sui, vel nepotis sui beneficium, vel pensionem solvere, committere hanc simoniam confidentialem, cum Pius V. expressè dicat: *si quis beneficium quaecumque ex resignatione cujuscunque simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu vel accessu, etiam solà dimittentis intentione* (intellige, non solum intendentis & sperantis, sed & obligare intendentis Resignatarii) *receperit, &c. hac confidentia censatur, & subdat: in quovis horum casuum confidentia pravitas sit contracta, licet ipsum confidentia crimen alterius tantum partis conscientia sit admissam.*

6. Respondeo quartò: quod in hac simonia rationem pretii habere, aut loco pretii intervenire potest, est, ut idem beneficium resignatur, conferatur, &c. renuncianti, conferenti, instituenti, &c. vel alteri reddendum sit, aut pensio, aut pars fructuum præstanda. Ita ut, si de aliis rebus, etiam merè temporalibus, aut spiritualibus reddendis, cedendis, etiam cum certa confidentia & facto conventio fiat, v.g. de resignando alio beneficio, de pensione ex alio beneficio, præstanda, sive dando alio temporali, aut spirituali, non committatur confidentialis simonia, sed simonia communis, Pirh. *loc. cit.* Ac proinde jam non nisi quinque modis committitur per dictas actiones hac simonia, nempe paciscendo de reservatione fructuum, de præstanda pensione, de reservatione accessus (dum v.g. resignans cupiens obvenire beneficium suum Titio; quia tamen is obætatem incapax illius est, resignat illud Cajo eà lege, ut cessante impedimento illud obtineat, seu ad illud accedat Titius) regressus, (dum beneficium à se possessum resignat quis Titio, eà lege, ut hoc Resignatario præmoriante, vel eo cedente resignans jus pristinum in eo recipiat) ingressus, dum quis beneficium sibi collatum, & à se acceptum, nondum autem possessum, resignat eà lege, ut Resignatario præmoriante vel cedente, resignans illius possessionem ingredi valeat: dum nimirum hæc omnia fiunt sine expressa Papæ licentia. Pirh. *loc. cit. n. 11. 4.* Porro, cum Pius V. in Bulla sua loquens de beneficio ipso, dicat, sufficere ad hanc simoniam incurrendam, ut tibi, vel alii jus recuperandi reserves: loquens verò de pensione, aut fructibus beneficii, dicat, esse simoniam confidentialem, si beneficii fructus, aut eorum partem alii, vel aliis reserves, hinc, inquam, simoniam confidentialem non esse, si resignans vel collator sibi reserveat dictos fructus, aut pensionem, secus, si alteri, censent Nav. *conf. 33. n. 4. & conf. 76. n. 6. de simon.* Ugoi, *Tab. 1. c. 22. §. 1. n. 8.* Menoch. *de arb. centur. 6. casu 566. n. 8.* citati à Castrop. *loc. cit. n. 5.* Item tene: Lessius *loc. cit. n. 97.* et si dicat, oppositum esse valde quoque probabile. Hoc ipsum oppositum tanquam probabilius tueretur Castrop. *loc. cit. n. 6.* citans pro se Suar. ubi supra *n. 7.* Garciam *p. 11. c. 3. n. 194.* De panis, & probatione hujus simoniæ confidentialis, uti & simoniæ

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

communis, fusè dictum supra, ubi de vacatione seu privatione beneficii hinc orta.

Quæstio 754. An, & qualiter simonia commissa in resignatione præjudicet resignanti: aut etiam commissa ab uno ex transigentibus noceat alteri eam ignorantii?

1. Respondeo ad primum: resignatio simoniacè facta tenet in præjudicium resignantis, & consequenter et si sit ipso jure nulla, abdicatur tamen per eam, vel potius amittitur jus à resignante, nec datur illi regressus, sed beneficium tanquam vacans à tertio impetrari potest. Tond. *qq. benef. p. 2. c. 3. §. 7. n. 12. & 13.* citans Boerium *de off. 117. n. 4. & c.* Contra Rebut. in *pr. p. 3. c. 1. de mod. amit. benef. n. 35. & 36.*

2. Respondeo ad secundum: simonia commissa ab uno ex transigentibus, alteri, vel aliis, qui non deliquerunt, nocere nequit. Tond. *qq. benef. p. 1. c. 39. n. 3.* juxta *c. sicut. de simon.*

Quæstio 755. An, & qualiter, & cui restituendum pretium temporalis, receptum pro resignatione beneficii.

1. Respondeo primo: Temporale quid acceptum pro conferendo (idem est de resignando, præsentando, eligendo, confirmando &c.) beneficio, seu alio quovis spirituali, non securà collatione, resignatione, &c. beneficii, jure naturæ restituendum ait ei, à quo acceptum, quia deest titulus illud retinendi, dum id, pro quo datum, non præstat; & nullo jure cavetur, id alteri reddi, aut in alios usus convertendum. Less. *de just. l. 2. c. 35. n. 170.* citans Sor. *de just. l. 9. q. 8. a. 1.* Cajetan. in *sum. v. simonia. c. 3.* Castrop. *de simon. d. 3. p. 26. n. 3.* citans insuper Suar. *l. 4. de simon. c. 59. n. 2.* contra Covar. apud Less. quatenus is vult restituendum in usus pios. Non potest tamen à dante repeti propter turpitudinem admissam. Castrop. *loc. cit.* citans Covar. *ad regulam peccatum. p. 2. §. 2. n. 7.* quem Lessius ait, probare solum, non posse illud repeti in foro externo.

2. Respondeo secundò: Qui recepit pretium temporale pro resignatione beneficii subsecurà resignatione, & vi illius obtento beneficio, & sic completà utrimque simonià, non tenetur jure naturali, aut divino ad restitutionem dicti pretii temporalis. Laym. *Th. mor. l. 4. tr. 10. c. ult.* Pirh. *ad tit. de simon. n. 178.* Less. *loc. cit. n. 158.* citantes Suar. *l. 4. de simon. c. 59. n. 35. & 37.* & loquentes expressè de venditione, quæ quis venderet & extraderet beneficium Ecclesiasticum. Ratio est, quòd, qui pretium accipit pro re spirituali simoniacè quidem, sed non injustè, seu non peccando contra justitiam, non tenetur ad restitutionem jure naturali aut divino; cum onus restituendi ex jure naturali non fundetur nisi in læsa justitia commutativa, seu læso jure stricto alterius. Sed qui vendit rem suam spiritualem habentem annexum commodum temporale, adeoque qui resignat pro pretio, seu vendit beneficium suum, seu in quo jus habebat, nullam committit injustitiam, siquidem dimissio commoditatis illius temporalis percipiendi fructus, quæ se talis vendens, seu resignans privat in gratiam alterius, pretio justo æstimabilis & compensabilis est; cum nemo in Titium jus habeat, ut teneatur damna gratis subire, Titius resignans non facit Cajo resignatario injuriam exigendo compensationem,

I i

et si

est peccet contra religionem simoniacè, AA. idem *ll. cit.*

3. Neque obstat primò, quòd beneficiati beneficiorum suorum non sint Domini, sed usufructuarii vel administratores; satis enim est, ut injusta non censetur resignatio, seu talis venditio beneficii, pertinere ad illos temporale illud emolumentum beneficii, illò que se privare sit secundùm se pretio aestimabile. *Pirh. cit. n. 178.* Neque secundò, quòd non transferatur dominium beneficii hoc modo resignati, seu venditi in resignatarium, seu emptorem, cum talis resignatio seu venditio sit ipso jure irrita; satis enim iterum est, quòd cessio seu resignatio proprii commodi temporalis in favorem alterius, quam solùm vendit, sit pretio aestimabilis. *Pirh. ibid.* et si de cetero teneatur, quòd, quia in beneficio jus percipiendi fructus, utpote annexum spirituali, committatur simonia jure divino prohibita vendendo beneficium. Confirmantur hæc exemplo Monasterii simoniacè pecuniam recipientis pro admissione alicujus ad religionem; quòd, quia hæc admissio in se actus spiritualis, annexum tamen habet onus sustentandi illam personam pretio aestimabile, retinere illam potest. *Laym. Pirh. ll. cit. citantes Suar. ubi ante n. 41. & c. ult. de simon.* Item patroni, qui directè vendens jus patronatus (quòd simpliciter spirituale est) vel etiam ratione juris patronatus carius vendit castrum, cui annexum illud, qui potest retinere pretium acceptum ob temporale commodum inde perceptibile, nempe honoris & alimentacionis in necessitate &c. secundùm se pretio (et si irreligiosè, utpote in jure illo spirituali fundatum, et que annexum) aestimabile, quo se privat in gratiam alterius. *Laym. loc. cit. n. 8. Pirh. cit. n. 178. citantes Suar. ubi ante n. 42.* Item exemplo vendentis rem quamcunque sacram, cujus possessio commoditatem temporalem (sive commoditas illa consistat in lucro, ut solet esse in imagine aliqua miraculosa, sive in speciali honore, vel in voluptate peculiari ex usu talis rei perceptibili) adjunctam habet. *Suar. loc. cit. & ex eo Laym. & Pirh. ll. cit.* Quòd si tamen in omnibus pretium simoniacè datum & acceptum excedat aestimationem temporalis talis commoditatis vel oneris, utique juxta hunc excessum ex jure naturali restituendum est. *Less. loc. cit. n. 160.* ceterique AA. citati; quia loquuntur de pretio aliàs justo. Hinc jam

4. Inferitur, contrariam esse, & teneri ad restitutionem talis pretii ex jure natura & divino Collatores, Presentatores, Electores, Instructores, Confirmatores, aliòsq; Provisores beneficiorum, secutà collatione, presentatione, &c. si quid pro ea receperint pretii temporalis; non quidem præcisè ratione simonia, sed ratione injustitiæ, quam commiserunt, & quia injuriam intulerint provis exigendo & recipiendo ab iis temporale, dum, quia, quæ ex officio gratis conferre debebant, adeòque pro quibus temporale recipiendi jus nullum habebant, contulerunt, exigendo pro iis pretium temporale; tum quia in iis beneficiis jus nullum habent, temporale emolumentum beneficiorum, quæ conferunt, ad illos non pertinet, adeòque, nec damnum patiuntur dando illa. *Pirh. cit. n. 178. Laym. cit. n. 82* ubi: monet Suarez, quòd non teneri ad restituendum pretium simoniacè acceptum, intelligendum sit de renunciante seu commodo temporali præbenda aut officii se abdicante in gratiam alterius: non item de conferente, quippe qui ex proprii muneris obligatione of-

ficia & beneficia Ecclesia dignis dispensare debet, & quidem gratis, &c. *Castrop. loc. cit. n. 4.* ubi, quòd etiam antè Judicis sententiam fieri debeat hæc restitutio. *Contra Less. loc. cit. n. 160.* ubi: quòd conferens aliquid spirituale, quòd annexum habet commodum temporale, jure divino non tenetur ad restitutionem pretii pro eo accepti; eò quòd, licet dispensator gratis dispensare debeat, ut non peccet; non tamen ideo statim tenentur ad restitutionem, si gratis non dispensavit seu contulit. Tum quia non exigit illud temporale pro illa functione collationis, veluti mercedem illius, sed veluti compensationem pro emolumento, quòd tibi conferre non tenebatur. Addit tamen Less, hæc procedere in inferioribus Collatoribus, si eis per Superiorem non sit potestas alicujus emolumenti, vel compensationis exigendi adempta; si enim hæc iis sit adempta, teneri eos jure divino ad restituendum.

5. Respondeo tertio: Jure tamèn Ecclesiastico restituendum est pretium temporale acceptum pro resignatione beneficii, uti & pro collatione, presentatione, electione, & quidem in foro conscientia ante omnem Judicis sententiam. *Pirh. loc. cit. n. 181.* citans Nav. in man. pralator. c. 17. n. 32. *Suar. l. 4. de simon. c. 60. n. 3. Less. loc. cit. n. 169.* ubi: quòd ad pretium actinet acceptum pro beneficio, jure positivo restituendum est. *Laym. cit. n. 83.* ubi tamen addit quòd, et si in hoc consentire videantur DD. se tamen arbitrari, id (hoc est, hæc restituendi obligationem) non proficisci ex sola lege Ecclesiastica, sed hæc supposita, ex lege naturali; in quantum nimirum Ecclesia dat potestatem eligendi, assentiendi, presentandi ad beneficium Ecclesiasticum (adde & resignandi) cum conditione, ut hæc gratis fiant sine ullo recepto pretio. Similiter det alicui beneficium, ita ut nullum jus habeat, illud in pactum onerosum ac simoniacum deducendi; & ita quidem, ut omnes ejusmodi pactiones ac commutationes ex utraque parte sint irritæ, & consequenter incumbat obligatio restituendi, &c. Idem omnino his verbis indicat *Pirh.* Rationem hanc dans responsionis: Jus ipsum impedit, quòd minus recipiens dominium pretii sic accepti acquirere possit, idque in penam tam gravis delicti; ideoque saltem jure positivo, cutà conscientia retineri non potest. De cetero responsio probatur ex c. de hoc de simon. ubi dicitur, temporalia sic recepta pro dando assensu Electioni simoniacæ restituenda esse, cum ea sine gravi salutis periculo retineri non possint, quæ verba sic intelligenda, restè ait *Pirh.* quòd retineri non possint in foro conscientia, etiam si nulla Judicis sententia, vel condemnatio intervenerit; cum Papa loquatur absolutè, non distinguendo inter delictum publicum vel occultum, probatum vel non probatum, sicut fecerat in priorè parte hujus cap.

6. Respondeo quarto: pretium simoniacè & simul injustè receptum, puta, à Collatore, presentatore, Electore, &c. per se, & ex vi præcisè legis naturalis & divina, ante Judicis sententiam restituendum est ei, qui dedit. *Pirh. loc. cit. n. 179.* Est enim restitutio actus Justitiæ, per quam reparatur injuria seu læsio alteri illata, qualis in presentanti nulla illata est Ecclesie, aut pauperibus, sed danti, ut supra ostensum est; ergo nec Ecclesia, nec pauperes de se jus habent ad illud pretium, & tamen vi juris naturalis est restituendum; ergo danti. *Pirh. loc. cit.* Adde, quòd dans illud pretium non abdicavit se domi-

dominio illius, utpote non intendens alia ratione se eo abdicare, quam quatenus in venditorem transferret, seu transferretur; sed in eum, utpote redditum incapacem illius domini, translatum non est, adeoque manet penes dantem. Et, si dicatur (quin & si id gratis admitteretur) Ecclesiam privare emptorem seu dantem quoque dominio datæ pecuniæ; respondebitur, id non fieri nisi per legem pœnalem, quæ neminem ante sententiam re suâ privat. Castrop. *loc. cit.* n. 5. sed &, si daretur cum Nav. *l. 5. conf. 89. de simon.* turpiter acceptum restituendum non esse turpiter danti; cum sit in pari turpitudinis causâ; respondet Laym. *loc. cit.* n. 84. regulam illam locum habere in foro externo, in quo Judex in pœnam delicti dantem privabit commo- do restitutionis, quæ alioqui spectato jure naturali ipsi deberetur; cum titulus accipiendi injustus, & irritus fuerit; meretur siquidem talis emptor rei spiritualis in pœnam sui delicti per Judicis sententiam privari pretio dato, non tamen dans, spectato solo jure naturali obligatur ad exequendum in se hanc pœnam privationis, priusquam per Judicis sententiam ad hoc condemnentur. Ne que etiam, qui pretium accepit, habet facultatem propriâ auctoritate privandi dantem pretium re suâ; cum talis privatio sit pœnitio quadam, adeoque actus jurisdictionis, quam acceptor pretii non habet in dantem. Pirh. *loc. cit.* n. 181. Addit etiam Laym. rectè à Nav. *in fine citati consilii* dici, quòd si is, cui restitutio fieri deberet, eam liberè remitteret, cessaret omnis obligatio restituendi. Si etiam dicatur, quòd dans pretium pro re spirituali voluntariè dedit, adeoque cum animo verè dandi & transferendi dominium in alium; respondet Pirh. n. 180. citans pro hoc Suar. *cit. c. 59. n. 26.* quòd dans noluerit donare, nec plus à se abdicare, quam ex Justitia deberet, pretium autem illud nec fuisse ex Justitia debitum, nec justè potuisse exigis, adeoque voluntas illa non habuerit effectum, nec transfulerit dominium rei datæ in accipientem; cum causâ dandi non subsistente, non subsistat datio. Si dicatur denique, quòd recipiens rem spiritualem pro pecunia non teneatur rem illam spiritualem danti restituere; ergo nec recipiens pecuniam teneatur illam danti restituere: negatur sequela; eò quòd recipiens rem spiritualem pro pecunia non peccet contra Justitiam, sicut is, qui accipit pretium pro re spirituali contra prohibitionem dandi illam gratis, ob quam acceptio pretii est in se invalida, non autem acceptio rei spiritualis. Pirh. *loc. cit.* citato Suar. *ubi antè n. 28.*

7. Respondeo quintò: Pretium acceptum simoniacè, non tamen injustè, puta, pro resignatione beneficii, uti & pretium acceptum injustè, puta, pro collatione beneficii, electione, præsentatione ad illud, in quantum restituendum præcisè ex jure positivo Ecclesiastico juxta communiorum restitui debet, non danti, sed Ecclesiæ, in qua est beneficium, & in cujus proinde injuriam (intellige suo modo) commissâ est simonia, argumento *c. de hoc. de simon.* ubi dicitur: *ut inducantur Rex & Principes ad restituendum Ecclesiæ, si qua recipiunt pro danda assensu electioni simoniacè.* Castrop. *loc. cit.* n. 5. Pirh. *loc. cit.* n. 182. Laym. *loc. cit.* n. 84. citans D. Tho. 2. 2. q. 32. a. 7. & q. 62. a. 5. Suar. *de simon. l. 4. c. 60. n. 3.* Less. *loc. cit.* n. 171. Victoriam p. 2. *relect. de simon. n. 6.* Covar. *ad regul. peccatum. p. 2. §. 2. n. 7. &c.* Intendit enim Ecclesia punire utrumque, nimirum tam dantem pretium, quam recipientem;

P. Leuten. Fori Benef. Tom. III.

hunc impediendo, ne dominium ejus acquirere valeat; istum etiam privando illius dominio, & applicando illud dictæ Ecclesiæ. Less. *loc. cit.* n. 172. Pirh. *loc. cit.* n. 182. Et quidem faciendâ hæc restitutio Ecclesiæ, vi dicti juris positivi, non tantum post Judicis sententiam, sed absolutè. AA. iidem, & expressè in terminis Less. *loc. cit.* n. 171. citans Covar. Victor. *ll. cit.* Cajet. &c. ac dicens, sic sentire Canonistas omnes, qui fuerunt ante Sorum. *in c. de hoc. & in c. audivimus, de simon.* urpote qui textus loquuntur de restitutione faciendâ Ecclesiæ ante Judicis sententiam, & in foro conscientiæ. Quod si dicas, pœnam non deberi ante Judicis sententiam, Respondet Lessius *loc. cit.* n. 172. quòd recipiens pretium teneatur illud, quod ipse non est, dare Ecclesiæ, vel impendere in pios usus, non esse pœnam, sed simplex præceptum. Quod si etiam dicas, nullam esse Constitutionem Ecclesiasticam, quòd dans hoc ipso, quòd det, amittat dominium pretii, responderet *ibidem* Lessius, id non esse necesse, sèque fateri, dominium manere apud dantem, & ideo si ei restitueretur, posse retinere, quia non ipse, sed qui accipit, jubetur Ecclesiæ restituere, vel in pios usus impendere; Unde dans non privetur illo dominio vi legis immediatè, sed actu & restitutione factâ per accipientem ex præcepto legis; legem enim jubere posse, ut rem alienam, quæ penes te est, expendas in pauperes, quando justa causa subest, & tunc hoc ipso, quòd detur pauperibus, priorem Dominum amittere dominium, & hanc asserit esse mentem citatorum Canonum, *de hoc. & c. audivimus, de simon.*

8. Contrarium nihilominus, nempe ante sententiam Judicis pretium illud restitui posse, vel etiam restituendum esse, tenent Sor. *de just. l. 9. q. 8. a. 1.* Bannez. 2. 2. q. 32. a. 7. Aragon. 2. 2. q. 100. a. 6. Rodrig. To. 2. *sum. c. 66. n. 44.* apud Castrop. *loc. cit.* Sa. v. *simonia n. 10.* apud Laym. hoc nixi fundamento, quòd dans non amittat dominium pretii, utpote non transferens illud in venditorem rei spiritualis, redditum incapacem illius; nec intendens illud aliâ ratione abdicare, quam transfere- rendo illud in vendentem; quòdque eo privari nequeat lege, nisi pœnali, quæ neminem privat ante sententiam condemnatoriam Judicis: quòdque ex *cit. c. de hoc.* illud solum inferatur, quòd ante dictam sententiam pretium in conscientia debeat restitui. Quorum AA. sententiam non impro- babilem dicit Less. Laym. Castrop. Pirh. *ll. cit.*

9. De cetero ex recepta quorundam locorum consuetudine pretium illud pauperibus dare licere, tradunt *ll. cit.* Laym. & Castrop. dicens, id posse fieri de arbitrio Superioris. Pirh. dicens, hanc consuetudinem magis probandam, si detur pauperibus illius Ecclesiæ, in quo beneficium. Et interdum etiam per Prælatum Ecclesiæ in pauperes distribui posse. Huic consuetudini favet S. Tho. 2. 2. q. 32. a. 7. ubi, quòd pretium simoniacum non esse restituendum danti, sed in eleemosynas erogandum. Sic Sylv. v. *simonia. q. 2.* apud Less. *loc. cit.* n. 171. dicit, tunc dandum pauperibus, aut alteri Ecclesiæ, si ipse Episcopus, vel Capitulum Ecclesiæ, in quo beneficium illud, sit particeps simoniæ. Porro pretium receptum pro qualibet alia simonia extra materiam beneficalem, jure Ecclesiastico restituendum non esse ante sententiam Judicis, tradunt Suar. *loc. cit. c. 60. n. 9.* Less. *loc. cit. n. 169.* Castrop. *loc. cit. n. 6.* quos vide.

Questio 756. An, & qualiter beneficium simoniace receptum sit restituendum, aut dimittendum?

Respondeo primò : Si in simoniaca receptione beneficii (& in genere in receptione rei spiritualis) commissa non est quoque iniustitia, jure divino aut naturali non est restituendum beneficium, vel res alia spiritualis permanens : eadem ratione, quâ dictum de pretio; quia ad validam translationem rerum spiritualium in alium jure naturali, ac divino requiritur solum in dante potestas, & voluntas, seu intentio transferendi, & in accipiente capacitas acquirendi; quod autem fuit datum pro pretio, vel sine illo, non obstat validitati actûs. Pirh. loc. cit. n. 185. Laym. loc. cit. n. 85. Sed neque in hoc casu, dum iniustitia commissa non est (uti eam non committi in resignatione beneficii, dictum est *quasi, preced.*) jure Ecclesiastico ante Judicis sententiam restitui debere rem spirituales receptam, adeoque dimitti non debere beneficium per simoniacam resignationem obtentum, docere videntur iidem *ll. cit.*

2. Si verò commissa simul iniustitia, puta per collationem, præsentationem, electionem, &c. simoniacam, restituendum, seu dimittendum beneficium, etiam ante sententiam Judicis, etsi res alia spirituales in hoc casu adhuc non sint restituenda ante dictam sententiam, tradit Pirh. loc. cit. Verùm de hoc satis fuscè supra, ubi de privatione beneficiorum ob simoniam.

Questio 757. Quis sit Index competens in crimine simoniae?

Respondeo : Judex secularis non potest de hoc crimine cognoscere, sed solus Ecclesiasticus, etiam si reus sit Laicus. Pirh. ad rit. de simon. n. 142. citans Gl. communiter receptam in c. cum sit. de foro compet. v. malefactores. Clarus l. 5. Sent. receptar. §. simonia. n. 7. Simonia enim versatur circa objectum, & res spirituales, & Laicus causas spirituales tractare nequit, juxta c. 2. de judiciis. Porro qualiter probeatur simonia commissa in beneficalibus, fuscè satis dictum, ubi de privatione ob simoniam.

PARAGRAPHVS XII.

De publicanda Resignatione.

Questio 758. Qualiter, seu unde introducta publicatio resignationum?

Respondeo : Introducta est ea primitus vi Regularum Cancellariae super hac publicatione necessariò faciendâ, edicte à tempore Sixti IV. (ante ejus enim tempora nulla desuper existit Cancellariae Regula. Paris. de resign. l. 11. in præfat. n. 2. ex Sarnens.) ac deinceps renovatarum, adjectis, vel demptis, aut immutatis hinc inde aliquibus per subsequentes Pontifices, utque ad Pium V. inclusivè. Paris. loc. cit. n. 1. cujus Regula, prout edita ab Innoc. VIII. & Paulo V. tenorem vide apud Chok. ad reg. 36. Cancell. & Azor p. 2. l. 7. c. 24. q. 1. & Paris. cit. n. 2. Dein Pius V. non contentus hæc Regulis, hac super re editis tam à

Prædecessoribus suis, quàm à seipso, edidit desuper Constitutionem, quæ incipit : *Santissimus*, & est in Bullario 182. hujus Pontificis, cujus tenorem vide quoque apud Azor. & Paris. *ll. cit.* quæ Constitutione sua derogavit in totum, vel magna ex parte aliis Regulis suorum Prædecessorum, super publicatione hac emanatis. Paris. loc. cit. n. 4. Denique hac super re emanavit Constitutio Gregor. XIII. de Data 1583. nonis Jan. quæ incipit : *Humano vix* : & inter Constitutiones hujus Pontificis est 87. cujus tenorem vide apud Paris. loc. cit. n. 5. ubi etiam, quòd ea confecta maximâ cum deliberatione, & ex ordinatione ejusdem Gregorii examinata in plena Rota, per quam Constitutionem derogatam non solum regulis Cancellariae de publicatione, sed etiam ipsi Constitutioni Pii V. super eadem publicatione editæ, Paris. loc. cit. n. 6. Azor. cit. q. 1. facta etiam in ea expressa mentio tam Regulæ Cancellariae, quàm Constitutionis Piana. loc. cit. nu. 9. Quin & in totum abrogata eadem Pii Constitutio. Paris. n. 17. (faciens n. 14. hanc inter derogare, & abrogare differentiam, quòd abrogare legem, sit in totum eam abolere; derogare verò, partem ejus tollere) Ventrigl. To. 2. annot. 4. §. 2. n. 87. cum Mareschot. *variar. resol. l. 1. c. 51. per tot.* id latè probante. Ita ut propterea à tempore Gregorii XIII. Regula de publicandis inserta amplius non inveniatur Regulis Cancellariae. Chok. ad dictam Reg. nu. 12. Quantum verò intersit, seu quantum discrimen sit, & in quo inter hanc Gregorii, & Pii Constitutiones, uti & eam Cancellariae Regulam, vide apud eundem Chok. loc. cit. à n. 14. Porro dicta Constitutio Gregorii hodieum observatur à Curia Romana, estque in viridi observantia. Paris. loc. cit. n. 24. Chok. n. 13. Garc. p. II. c. 3. n. 273.

Questio 759. An ergo dicta Constitutio Gregorii ita sit in observantia, ut contra eam obtendi nequeat, quòd non fuerit publicata, & acceptata in partibus?

Respondeo affirmativè. Chok. cit. n. 13. Paris. l. 1. c. 9. n. 6. dicens, hanc esse vetiorem, & communiter ab omnibus receptam sententiam, etiam de stylo, secundum quam resolutum à Rota. 2. Maij, 1584. in Ippogeriens. *Canoniar.* esse locum huic Bullæ, & ubique, ac omnes afficere, ubique eam esse usu receptam; etsi Garc. loc. cit. n. 289. dicat in Hispania, vel saltem in Episcopatu Abulensi, in quo nunquam fuit promulgata, non videri usu receptam, quoad resignantes & permutantes coram Ordinariis. Quod ipsum tamen Castrop. & ipse Hispanus de benef. tr. 13. d. 6. p. 2. §. 6. n. 6. dicit, sibi durum videri, nec facile se id credere. In aliis verò Provinciis adeo receptam esse, testatur Chok. loc. cit. ut non servatâ illius formâ, resignationes & permutationes sive coram Papa, sive coram Ordinario factæ nullius sint roboris, beneficiæque uti reservata possint à Papa impetrari; quamvis & Pirh. ad rit. de renunci. n. 109. idem dicat de partibus nostris, hoc est, Germania, quod Garcia dicit de Episcopatu suo Abulensi.

2. Ratio responsionis est, quòd, ut lex liget extra Curiam, sufficiat esse Romæ publicatam. Paris. cit. q. 9. n. 8. & 10. citans Nav. *conf. l. n. 19. de constit.* testantem hanc esse communiozem. *Natam conf. 295. n. 5. Bursart. conf. 200. n. 104. vol. 2. &c.* Idque ad minimum attento stylo & consuetudine Curie